

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

УДК 347

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни «Цивільне право»
для студентів денної форми навчання
напряму підготовки 6.030401 «Правознавство»
ОКР «Бакалавр»

Національний університет
водного господарства
та природокористування

за напрямком підготовки
«Правознавство»,
протокол № 1
від «23» вересня 2014 р.

Рівне – 2014

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Цивільне право. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» в галузі знань 0304 «Право» / Спічек Г.В. – Рівне, 2014. – 113 с.

Упорядник: Спічек Г.В.- ст. викладач кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Рецензенти:

Вовк Ю.Є., кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права НУВГП.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

© Спічек, 2014
© НУВГП, 2014

ЗМІСТ

Частина I	3
Методичні поради до практичних занять та самостійної роботи	3
Завдання до практичних занять та самостійної роботи	7
4 семестр	7
Орієнтовний перелік питань до заліку	24
5 семестр	27
Частина II	43
Орієнтовний перелік питань до заліку	58
6 семестр	63
Частина III	81
Орієнтовний перелік питань до екзамену	87
Рекомендована література	92

ЧАСТИНА I

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Цивільне право - провідна галузь права і визнається такою в усіх правових системах світу. В умовах кардинального реформування соціально-економічних відносин в нашому суспільстві відповідно зростає і роль цивільного права як основного регулятора товарно-грошових відносин. Важливим кроком у реформуванні національного законодавства стало прийняття 16 січня 2003 року Цивільного кодексу України, побудований на нових концептуальних засадах відповідно до світових тенденцій еволюції приватного права та міжнародної практики. Саме тому цивільне право — одна з основних фундаментальних дисциплін, які вивчаються у вищих навчальних закладах юридичного профілю.

Студенти повинні чітко засвоїти загальновизначені цивілістичні постулати, опанувати цивілістичний інструментарій, вміти самостійно аналізувати їх законодавче оформлення, оволодіти основними навичками практичного використання цивільно-правових засобів. За цих умов набуті ними знання і практичні навички не застаріють і при прийнятті нових нормативних актів.

Практичні заняття у навчальному процесі проводяться для поглибленого вивчення цивільного права та опанування його методологічних засад. Цей вид навчального заняття, в якому викладач організує обговорення студентами питань програмного матеріалу.

Практичні заняття мають сприяти розвитку творчої самостійності студентів, поглибленню їх інтересу до науки і наукових досліджень, вихованню педагогічного такту, розвиткові культури мовлення, формуванню навичок та вмій публічного виступу, участі в дискусії.

Практичні заняття є важливим чинником для перевірки знань студентів.

Мета практичних занять - допомогти студентам опанувати курс цивільного та сімейного права, засвоїти предмет цієї науки її місце у повсякденному житті. Основні завдання практичних занять полягають у засвоєнні теоретичних положень цивільного права. У процесі обговорення, студенти навчаються формулювати і викладати свої думки і висновки, застосовувати теоретичні положення відповідно до практичних вимог законодавства в Україні. Основою ефективного розгляду положень цивільного права на практичних заняттях є вивчення лекційного матеріалу та самостійна робота студентів.

Самостійну роботу варто починати з вивчення тексту лекції, потім почитати й законспектувати в зошит самопідготовки до практичних занять відповідний матеріал підручника та інших джерел. Читати треба уважно, всебічно та критично аналізувати прочитане. Зустрівши нове, незрозуміле слово, вираз, обов'язково необхідно з'ясувати його зміст. Не зробивши цього, студент ризикує сприйняти неправильно значення слова, виразу або і всього тексту. Тут варто скористатися словниками чи іншими офіційними джерелами. Основною формою перевірки засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання є реферат. Реферати заслуховуються і обговорюються в ході відповідних занять або перевіряються викладачем.

Перелік рекомендованої літератури, запропонованої для підготовки до практичних занять та самостійної роботи не є вичерпним. Студенти мусять використовувати інші джерела і особливо періодичні видання. Опанування положень курсу передбачає не тільки міцне засвоєння визначень тих чи інших категорій, характерних рис та ознак, але й розуміння різних точок зору провідних вчених.

Готуючись до практичних занять необхідно привернути увагу до ключових понять, які притаманні вказаним темам та засвоїти їх. Розгляд практичних занять або окремих їх питань може відбуватись в різних формах: співбесіди, загальногрупової дискусії, проведення письмових модульних контрольних робіт і т.п.

На практичних заняттях ми пропонуємо теми, обов'язкові, на наш погляд, для вивчення. Виконання завдань покликано сприяти розвитку у студентів аналітичного мислення, уміння самостійно працювати з нормативними актами, систематизувати отримані знання. Для вироблення у студентів практичних навичок викладач з власного розсуду пропонує їм вирішити задачі, що являють собою конкретні справи з практики судів. Студент повинен дати теоретичний аналіз ситуації і рішення суду по справі.

При вирішенні задачі рекомендується:

- визначити до якої теми курсу відноситься задача;
- дати аналіз фактичних обставин, викладених в задачі;
- визначити коло нормативних актів, вивчення яких необхідно;
- керуватися конкретними нормами Цивільного кодексу України, постановами Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ, Вищого господарського суду України;
- при посиланні на нормативний акт (Закон, постанову, інструкцію, вказати ким і коли він був прийнятий, де опублікований, зазначити статтю, пункт, частину).

При обґрунтуванні рішення не слід посилатися на навчальну літературу чи коментарі. Основні питання тем обов'язково виносяться до переліку питань, які вводяться в екзаменаційні білети.

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

4 СЕМЕСТР

Змістовий модуль I

Практичне заняття 1-2. Цивільне право в системі права України

1. Співвідношення публічного та приватного права. Цивільне право, як приватне право.
2. Предмет цивільно-правового регулювання.
3. Майнові відносини, які регулюються цивільним правом.
4. Особисті немайнові відносини, які регулюються цивільним правом.
5. Цивільно-правовий метод регулювання суспільних відносин.
6. Функції цивільного права.
7. Основні принципи цивільного права.
8. Місце цивільного права в системі галузей права. Відмежування цивільного права від інших галузей права.
9. Система цивільного права як галузі права.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Визначення ознак диспозитивного методу регулювання суспільних відносин.
3. Відмежування цивільного права від суміжних галузей права.

Література

1. Агарков М. М. Ценность частного права // Агарков М. М. Избранные труды по гражданскому праву. В 2-х т. Том 1. – М., 2002.
2. Алексеев С.С. Частное право. – М., 1999.
3. Брагинский М. И. О месте гражданского права в системе «право публичное – право частное» // Проблемы современного гражданского права. Сборник статей. – М., 2000.

4. Братусь С. Н. Предмет и система советского гражданского права. – М., 1963.

5. Гражданское право. В 4 т. Т. 1: Общая часть : учеб. для студентов вузов, обучающихся по направлению 521400 «Юриспруденция» и по специальности 021100 «Юриспруденция» / [Ем В. С. и др.] ; отв. ред. – Е. А. Суханов. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Волтерс Клувер, 2006. – 720 с. (Серия «Классический университетский учебник») / Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова).

6. Гражданское право. Часть первая. Учебник / Отв. ред. В. П. Мозолин, А. И. Масляев. – М., 2003.

7. Гражданское право. Том 1. Учебник. 6-е изд. / Под ред. А. П. Сергеева, Ю. К. Толстого. – М., 2002.

8. Мейер Д. И. Русское гражданское право. – М.: Статут, 2000.

9. Покровский И. А. Основные проблемы гражданского права (Серия «Классика российской цивилистики»). – М: Статут, 1998.

10. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У двох томах/ За заг.ред. Я.М. Шевченко. – Т.1, 2.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003.

11. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / За ред. О.В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

12. Цивільне право України: Підручник: У 2-х т. / Борисова В. І. (кер. авт. кол.), Баранова Л. М., Жилінкова І. В. та ін.; За заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Т. 1. – 480 с.

13. Харитонов Є. О., Старцев О. В. Цивільне право України: Підручник. – Вид. 2, перероб. і доп. – К.: Істина, 2007. – 816 с.

14. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2005.

15. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. – К.: Істина, 2004.

16. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 ч. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004.

17. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар. Видання третє перероблене та доповнене. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2006. – 1200 с.
18. Черепакін Б. Б. К вопросу о частном и публичном праве // Черепакін Б.Б. Труды по гражданскому праву (Серия «Классика российской цивилистики»). – М., 2001.
19. Шершеневич Г. Ф. Учебник русского гражданского права. - М.: СПАРК, 1995.
20. Яковлев В.Ф. Гражданско-правовой метод регулирования общественных отношений. – Свердловск, 1972.

Практичне заняття 3. Цивільне законодавство

1. Поняття цивільного законодавства.
2. Співвідношення цивільного права і цивільного законодавства.
3. Система цивільного законодавства.
4. Порядок і значення офіційного опублікування нормативних актів.
5. Роль звичаїв ділового обороту в регулюванні цивільних правовідносин.
6. Юридичне значення рішень і висновків Конституційного Суду України, постанов Пленуму Верховного Суду України і Вищого Господарського Суду.
7. Кодифікація та інші форми систематизації цивільного законодавства.
8. Дія цивільного законодавства у часі. Зворотня сила цивільного закону. Дія цивільного законодавства у просторі та по колу осіб.
9. Тлумачення цивільно-правових норм. Застосування цивільного законодавства по аналогії.
10. Взаємозв'язок і диференціація цивільного та господарського законодавства.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.

2. Зв'язок та диференціація цивільного та господарського законодавства.

3. Способи та види тлумачення. Аналогія у цивільному праві та її види.

Література

1. Кодифікація приватного (цивільного) права України / За ред. проф. А. Довгерта. – К., 2000.

2. Мусяка В. Л., Орлов П. І., Ярмиш О. Н. Проблеми розвитку цивільного законодавства // Право України. – 1993. - № 5-6.

3. Онопенко В.В. Актуальні проблеми кодифікації цивільного законодавства суверенної України: Авторефер. дис. канд. юрид. наук. - К., 1994.

4. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У двох томах/ За заг.ред. Я.М. Шевченко. – Т.1, 2.– К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2003.

5. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

6. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2005.

7. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. – К.: Істина, 2004.

Тема. Наука цивільного права

Завдання для самостійної роботи

Теми для рефератів:

- 1) Наука цивільного права: поняття, сутність та система;
- 2) Витоки становлення науки цивільного (приватного) права в творах римських юристів;
- 3) Розвиток науки цивільного права в працях дореволюційних цивілістів;
- 4) Перша кодифікація цивільного законодавства УРСР;
- 5) Друга кодифікація цивільного законодавства УРСР;
- 6) Розвиток науки цивільного права в радянський період;

7) Сучасний стан та перспективи розвитку науки цивільного права

Тема. Загальна характеристика цивільного і торгового права зарубіжних країн

Завдання для самостійної роботи

Теми для рефератів:

- 1) Предмет і системи цивільного і торгового права зарубіжних країн;
- 2) Передумови прийняття та загальна характеристика Французького цивільного кодексу 1804 р.;
- 3) Передумови прийняття та загальна характеристика Німецького цивільного уложення 1896 р.;
- 4) Особливості англо-американської системи приватного права;
- 5) Вплив зарубіжного приватного (цивільного) законодавства та формування цивільного законодавства України.

Практичне заняття 4. Цивільні правовідносини

1. Поняття та загальна характеристика правовідносин.
2. Поняття та особливості цивільних правовідносин.
3. Співвідношення цивільних правовідносин з відносинами, які складають предмет регулювання інших галузей права.
4. Загальна характеристика елементів цивільно-правових відносин.
5. Суб'єкти цивільно-правових відносин.
6. Об'єкти цивільно-правових відносин.
7. Зміст цивільно-правових відносин.
8. Класифікація цивільних правовідносин.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Визначить різницю між абсолютними та відносними цивільними правовідносинами.

1. Гревцов Ю.И. Правовые отношения и осуществление права. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1987.
2. Гревцов Ю.И. Проблемы теории правового отношения. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1981.
3. Иоффе О. С. Правоотношение по советскому гражданскому праву. – Л.: издательство Ленинградского университета им. А. А. Жданова, 1949.
4. Иоффе О. С. Спорные вопросы учения о правоотношении // Очерки по гражданскому праву. – Л.: Издательство Ленинградского университета, 1957. – С. 21-64.
5. Красавчиков О. А. Юридические факты в советском гражданском праве. – М.: Госюриздат, 1958.
6. Толстой Ю. К. Еще раз о правоотношении // Правоведение. – 1969. - № 1. – С. 32-36.
7. Толстой Ю. К. К теории правоотношения. – Л.: Издательство Ленинградского университета, 1959.
8. Халфина Р. О. Общее учение о правоотношении. – М.: Юридическая литература, 1974. – 351 с.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ І

1. Предмет та метод цивільно-правового регулювання.
2. Цивільне право як галузь права.
3. Аналогія в цивільному праві.
4. Поняття та джерела цивільного права.
5. Співвідношення публічного та приватного права.
6. Цивільне право, як приватне право.
7. Предмет цивільно-правового регулювання.
8. Цивільно-правові методи регулювання суспільних відносин.
9. Система цивільного права як галузі права. Функції цивільного права.
10. Основні принципи цивільного права
11. Місце цивільного права в системі галузей права.

-
12. Відмежування цивільного права від інших галузей права.
13. Система цивільного права як галузі права.
14. Співвідношення цивільного права і цивільного законодавства.
15. Система цивільного законодавства.
16. Порядок і значення офіційного опублікування нормативних актів.
17. Роль звичаїв ділового обороту в регулюванні цивільних правовідносин.
18. Юридичне значення рішень і висновків Конституційного Суду України, постанов Пленуму Верховного Суду України і Вищого Господарського Суду.
19. Кодифікація та інші форми систематизації цивільного законодавства.
20. Дія цивільного законодавства у часі. Зворотня сила цивільного закону. Дія цивільного законодавства у просторі та по колу осіб.
21. Тлумачення цивільно-правових норм. Застосування цивільного законодавства по аналогії.
22. Взаємозв'язок і диференціація цивільного та господарського законодавства.
23. Поняття і предмет науки цивільного права.
24. Функції та завдання науки цивільного права.
25. Методи дослідження цивільно-правових інститутів.
26. Взаємодія науки цивільного права з іншими галузями юридичної науки.
27. Наукові персоналії.
28. Сучасні тенденції розвитку цивільно-правової науки в Україні.
29. Предмет і система цивільного та торгового права зарубіжних країн.
30. Монізм та дуалізм у регулюванні приватно-правових відносин.
31. Джерела цивільного права зарубіжних країн.

32. Джерела цивільного права країн континентальної та англо-американської системи права.
33. Основні інститути цивільного права зарубіжних країн.
34. Поняття та види цивільного правовідношення.
35. Елементи цивільних правовідносин.

Змістовий модуль II

Практичне заняття 5-6. Фізичні особи як суб`єкти цивільних правовідносин

1. Поняття цивільної правосуб`єктності. Фізична особа (громадянин) як суб`єкт цивільного права.
2. Поняття правоздатності фізичних осіб. Співвідношення цивільної правоздатності і суб`єктивних цивільних прав.
3. Поняття та види дієздатності фізичних осіб.
4. Обмеження дієздатності фізичної особи: підстави, порядок та правові наслідки.
5. Визнання фізичної особи недієздатною: підстави, порядок та правові наслідки.
6. Порядок, умови та правові наслідки визнання особи безвісно відсутньою та оголошення померлою.
7. Опіка та піклування.
8. Місцепроживання фізичної особи та його юридичне значення.
9. Особливості правового положення фізичних осіб-підприємців.
10. Акти цивільного стану: поняття, види і значення.

Завдання для самостійної роботи

1. Virшення завдань Практикуму.
2. Визначить особливості правового статусу фізичної особи – підприємця.
3. Визначить різницю між опікою і піклуванням по суб`єктному складі, підставах виникнення та припинення, повноваженнях опікуна та піклувальника.

1. Веберс Я.Р. Правосубъектность граждан в советском гражданском и семейном праве.- Рига, 1976.
2. Ромовська З. Цивільна правоздатність громадян // Право України. - 1994.-№10.-С.51-54.
3. Ромовська З. Цивільна дієздатність громадянина (фізичної особи) // Право України. – 1995. - № 2. – С. 24-26.
4. Субъекты гражданского права./ Под. редакцией С.Н.Братуся. - М., 1984
5. Юрченко А.К. Безвестное отсутствие по советскому гражданскому праву.- Л., 1954.

Практичне заняття 7-9. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

1. Поняття та ознаки юридичної особи.
2. Розвиток вчення про юридичні особи в науці цивільного права.
3. Поняття і види правосуб'єктності юридичних осіб.
4. Органи юридичних осіб. Індивідуалізація юридичних осіб, її способи та цивільно-правове значення.
5. Цивільно-правовий статус філій та представництв юридичної особи.
6. Порядок і способи утворення юридичних осіб. Установчі документи юридичної особи. Державна реєстрація юридичної особи та її правове значення.
7. Припинення діяльності юридичної особи. Порядок ліквідації юридичної особи.
8. Банкрутство юридичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності. Реорганізація юридичної особи. Способи реорганізації.
9. Види юридичних осіб: співвідношення Цивільного і Господарського кодексів.

Завдання для самостійної роботи

1. Virшення завдань Практикуму.

2. Визначіть практичне значення різних теорій юридичної особи.

3. Визначіть різницю у видах юридичних осіб за Цивільним та Господарським кодексами України..

Література

1. Вінник О. М. Господарські товариства і виробничі кооперативи, К., 1998.

2. Грибанов В. П. Юридические лица. – М., 1961.

3. Грудницька С. Напрямки розвитку законодавства про господарські об'єднання // Право України. - 1998. - №5. - С.60-63

4. Кашанина Т. В. Хозяйственные товарищества и общества. - М., 1995.

5. Коссак В. Здійснення спільної підприємницької діяльності, пов'язаної зі створенням юридичної особи // Право України. - 1996.- № 11.

6. Козлова Н.В. Понятие и сущность юридического лица. Очерк истории и теории: Учебное пособие. – М.: «Статут», 2003. – 318 с.

7. Ніколаєв В. Про інститут юридичної особи // Право України. - 1999. - № 7.

8. Субъекты гражданского права./ Под. редакцией С.Н.Братуся. - М., 1984.

9. Суханов Е.А. Система юридических лиц // Советское государство и право.-1991.- №11.- С. 42-50.

10. Хохлов Е. Б., Бородин В. В. Понятие юридического лица: история и современная трактовка // Государство и право. —1993. - № 9.

Практичне заняття 10. Держава та публічно-правові створення як суб'єкти цивільних правовідносин

1. Поняття, зміст та особливості цивільної правосуб'єктності держави.

2. Випадки участі держави в цивільних правовідносинах.

3. Україна та інші держави як суб'єкти права загальнодержавної власності.

4. Україна та інші держави як учасники цивільних правовідносин.
5. Інші публічно-правові утворення як учасники цивільних правовідносин.

Завдання для самостійної роботи

1. Virішення завдань Практикуму.

Тематика рефератів:

- 1) Особливості правового положення держави як суб'єкта цивільно-правових відносин;
- 2) Територіальні громади сіл, селищ, міст як учасники цивільних відносин;
- 3) Іноземні держави як учасники цивільних відносин;
- 4) Цивільно-правовий статус Автономної Республіки Крим.

Література

1. Брагинский М.И. Участие Советского государства в гражданских правоотношениях. – М., 1981.
2. Первомайський О.О. Окремі питання участі територіальних громад у цивільних правовідносинах // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2002. - № 2. – С. 69-71.
- 3.— Ушаков Н.А. Юрисдикционные иммунитеты государств и их собственности. – М., 1993.
4. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. – К.: Істина, 2004.
5. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 ч. / За заг ред. Я.М. Шевченко. – К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004.

Практичне заняття 11. Об'єкти цивільних правовідносин

1. Поняття і види об'єктів цивільних правовідносин.
2. Поняття речей та їх ознаки. Класифікація речей та її правове значення. Поняття майна.
3. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин.

4. **Поняття та особливості цивільно-правового режиму валютних цінностей.**

5. **Поняття та основні види цінних паперів.**

6. **Єдиний майновий комплекс підприємства як об'єкт правовідносин.**

7. **Послуги та інші дії як об'єкти цивільних правовідносин.**

8. **Результати творчої діяльності як об'єкти цивільних правовідносин.**

9. **Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних правовідносин.**

Завдання для самостійної роботи

1. **Вирішення завдань Практикуму**

2. **Визначте види та групи цінних паперів за законодавством України.**

3. **Визначте правовий режим підприємства як єдиного майнового комплексу.**

Література

1. **Агарков М.М. Учение о ценных бумагах. Научное исследование. Издание 2-е - М.: БЕК.**

2. **Безклубий І.А. Банківські правочини: цивільно-правові проблеми: Мнографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2005. – 378 с.**

3. **Безклубий І.А. Цінні папери: поняття, зміст, юридичні характеристики. Право України, 2001. № 9. С. 33 - 39.**

4. **Иоффе О. С. Правоотношение по советскому гражданскому праву. – Л.: издательство Ленинградского университета им. А. А. Жданова, 1949.**

5. **Кузнецова Н.С., Назарчук І.Р. Ринок цінних паперів в Україні. – К., 1998.**

6. **Мозговой О.Н. Фондовый рынок Украины. – К., УАННП “Феникс”, 1997. – 276 с.**

7. **Халфина Р.О. Общее учение о правоотношении. – М.: Юридическая литература, 1974. – 351 с.**

Практичне заняття 12-13. Правочини

1. Поняття та правова природа правочину.
2. Види правочинів.
3. Умови дійсності правочинів.
4. Форма правочину.
5. Сторони в правочині.
6. Зміст правочину.
7. Єдність (відповідність) волі і волевиявлення сторін правочину.
8. Поняття недійсного правочину. Правові наслідки недійсності правочину.
9. Нікчемні та оспорювані правочини.
10. Фіктивні та удавані правочини.
11. Правові наслідки недійсності частини правочину.

Завдання для самостійної роботи

1. Virшення завдань Практикуму.
2. Визначте різницю між оспорюваним та нікчемним правочином..
3. Визначте правові наслідки укладання фіктивного та удаваного правочину.

Література

1. Джунь В.В. До питання про обов'язковість застосування реституції у разі неправозгідності угоди // Вісник господарського судочинства. – 2002. - № 4.
2. Дзера О.В. Загальні положення про правочин в новому ЦК України // Юридична Україна. – 2003 . - № 7.
3. Дзера О.В. Недійсність правочину (угоди) за новим цивільним кодексом України // Юридична Україна. – 2003 . - № 10.
4. Кучер В. Співвідносність понять «недійсний» та «неукладений» правочин у контексті нового цивільного законодавства // Підприємництво, господарство і право. – 2002. - № 9.
5. Новицкий И.Б. Сделки. Исковая давность. – М. – 1950.
6. Ойгензихт В.А. Воля и волеизъявление. – Душанбе. – 1983.

7. Сидоренко М. Загальні і спеціальні наслідки недійсності угод // Право України. – 2002. - № 11.
8. Спасибо-Фатеева І. Проблемні аспекти недійсних правочинів (на прикладі договору міні акцій) // Підприємництво, господарство і право. – 2002. - № 7.
9. Эйдинова Э.Б. Сделки в нотариальной и судебной практике. - М.. - 1981.

Практичне заняття 14. Представництво

1. Поняття представництва та сфера його застосування.
2. Види представництва.
3. Повноваження представника.
4. Представництво без повноважень та з перевищенням повноважень.
5. Довіреність. Форма та зміст довіреності.
6. Види довіреності. Наслідки припинення довіреності.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Визначте строк дії довіреності та правові наслідки укладання представником правочинів з перевищенням наданих йому повноважень.

Література

1. Брагинский М.И. Осуществление и защита гражданских прав. Сделки. Представительство. Доверенность. Исковая давность // Вестник Высшего Арбитражного Суда Российской Федерации. - М., 1995. - № 7.
2. Гальперин Л. Представительство и доверенность // Сов. юстиция. – 1969. - №19
3. Доверенность: субъектный состав, полномочия, оформление, некоторые особенности / Басистов А.Г., Барщевский М.Ю.. - М.; Белые альвы, 1996.
4. Крылов С. Доверенность в российском гражданском праве // Закон. - М.; 1998. - № 3.
5. Невзгодина Е.Л. Представительство по советскому гражданскому праву. – Томск, 1980.

-
6. Ойгензихт В.А. Невзгодина Е.Л. Представительство по советскому гражданскому праву. - Томск: Изд-во Том. ун-та, 1980. - 156 с. // Советское государство и право. - М.; Наука, 1983. - № 7.
7. Представительство в гражданском праве: Учебное пособие / Андреев В.К., Самойлова М.В. - Калинин; Изд-во Калин. ун-та, 1978.
8. Скловский К.И. Представительство в гражданском праве и процессе // Вопросы теории: сущность, содержание, структура.- Харьков, 1984.

Практичне заняття 15. Строки. Позовна давність.

1. Поняття та види строків в цивільному праві. Строки та терміни.
2. Строки здійснення цивільних прав.
3. Строки виконання цивільних обов'язків.
4. Строки позовної давності. Відмінність строків позовної давності від інших строків у цивільному праві.
5. Поняття та значення строку позовної давності.
6. Види строків позовної давності.
7. Початок перебігу строку позовної давності.
8. Зупинення, переривання та поновлення строків позовної давності.
9. Наслідки спливу позовної давності.
10. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Завдання для самостійної роботи

1. Virшення завдань Практикуму.
2. Визначте правові наслідки спливу строку позовної давності.
3. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Література

1. Гаврилов В. Вопросы исковой давности при взыскании авторского вознаграждения.// Сов. юстиция.- 1985.- № 21.- С.4-6.
2. Грибанов В.П. Осуществление и защита гражданских прав. - М.: «Статут», 2000. (Классика российской цивилистики).
3. Грибанов В.П. Сроки в гражданском праве.- М., 1967.

-
4. Луць В.В. Строки в цивільних правовідносинах //Правознавство.- 1989.- № 1.
5. Масевич М. Исковая давность //Хозяйство и право.- 1993.-№ 9. - С.133-144.
6. Новицкий И.Б. Сделки. Исковая давность. М., 1954 .
7. Рясенцев В. Начало течения сроков исковой давности и их восстановление //Сов.юстиция.- 1985.- № 5.
8. Рясенцев В.Я. Признание долга, как основания перерыва течения срока исковой давности.// Сов.юстиция.- 1985,- № 12.- С.35-38.
9. Толстой Ю.К. Исковая давность // Правоведение.- 1992.- №4. - С.63-69.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ II

1. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
2. Підстави та правові наслідки обмеження громадянина в дієздатності.
3. Види дієздатності громадян України.
4. Умови, порядок та правові наслідки визнання громадянина недієздатним.
5. Цінні папери як об'єкти цивільних прав.
6. Умови, порядок і правові наслідки визнання громадянина безвісно відсутнім.
7. Порядок, умови та правові наслідки оголошення особи померлою.
8. Опіка та піклування.
9. Держава Україна як суб'єкт цивільного права.
10. Способи створення юридичної особи.
11. Умови, порядок та правові наслідки визнання громадянина померлим.
12. Порядок припинення юридичної особи.
13. Господарські товариства як юридичні особи (поняття, види).
14. Речі як об'єкти цивільних прав.

15. Класифікація речей, її правове значення.
16. Правоздатність і дієздатність юридичної особи.
17. Зміст цивільного правовідношення.
18. Гроші як об'єкти цивільних правовідносин.
19. Поняття та особливості цивільно-правового режиму валютних цінностей.
20. Єдиний майновий комплекс підприємства як об'єкт правовідносин.
21. Послуги та інші дії як об'єкти цивільних правовідносин.
22. Результати творчої діяльності як об'єкти цивільних правовідносин.
23. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних правовідносин.
24. Поняття та правова природа правочину.
25. Види правочинів.
26. Умови дійсності правочинів.
27. Форма правочину.
28. Сторони в правочині.
29. Зміст правочину.
30. Єдність (відповідність) волі і волевиявлення сторін правочину.
31. Поняття недійсного правочину. Правові наслідки недійсності правочину.
32. Нікчемні та оспорювані правочини.
33. Фіктивні та удавані правочини.
34. Правові наслідки недійсності частини правочину
35. Поняття представництва та сфера його застосування.
36. Види представництва.
37. Повноваження представника.
38. Представництво без повноважень та з перевищенням повноважень.
39. Довіреність. Форма та зміст довіреності.
40. Види довіреності. Наслідки припинення довіреності.

41. Поняття та види строків в цивільному праві. Строки та терміни.
42. Строки здійснення цивільних прав.
43. Строки виконання цивільних обов'язків.
44. Строки позовної давності. Відмінність строків позовної давності від інших строків у цивільному праві.
45. Поняття та значення строку позовної давності.
46. Види строків позовної давності.
47. Початок перебігу строку позовної давності.
48. Зупинення, переривання та поновлення строків позовної давності.
49. Наслідки спливу позовної давності.
50. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ НА ЗАЛІК

1. Предмет та метод цивільно-правового регулювання.
2. Цивільне право як галузь права.
3. Аналогія в цивільному праві.
4. Поняття та джерела цивільного права.
5. Співвідношення публічного та приватного права.
6. Цивільне право, як приватне право.
7. Предмет цивільно-правового регулювання.
8. Цивільно-правові методи регулювання суспільних відносин.
9. Система цивільного права як галузі права. Функції цивільного права.
10. Основні принципи цивільного права
11. Місце цивільного права в системі галузей права. Відмежування цивільного права від інших галузей права.
12. Система цивільного права як галузі права.
13. Співвідношення цивільного права і цивільного законодавства.
14. Система цивільного законодавства.

15. Порядок і значення офіційного опублікування нормативних актів.
16. Роль звичаїв ділового обороту в регулюванні цивільних правовідносин.
17. Юридичне значення рішень і висновків Конституційного Суду України, постанов Пленуму Верховного Суду України і Вищого Господарського Суду.
18. Кодифікація та інші форми систематизації цивільного законодавства.
19. Дія цивільного законодавства у часі. Зворотня сила цивільного закону. Дія цивільного законодавства у просторі та по колу осіб.
20. Тлумачення цивільно-правових норм. Застосування цивільного законодавства по аналогії.
21. Взаємозв'язок і диференціація цивільного та господарського законодавства.
22. Поняття і предмет науки цивільного права.
23. Функції та завдання науки цивільного права.
24. Методи дослідження цивільно-правових інститутів.
25. Взаємодія науки цивільного права з іншими галузями юридичної науки.
26. Наукові персоналії у цивілістиці.
27. Сучасні тенденції розвитку цивільно-правової науки в Україні.
28. Предмет і система цивільного та торгового права зарубіжних країн.
29. Монізм та дуалізм у регулюванні приватно-правових відносин.
30. Джерела цивільного права зарубіжних країн.
31. Джерела цивільного права країн континентальної та англо-американської системи права.
32. Основні інститути цивільного права зарубіжних країн
33. Поняття та види цивільного правовідношення. Елементи цивільних правовідносин.

-
34. Держава Україна як суб'єкт цивільного права.
35. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
36. Підстави та правові наслідки обмеження громадянина в дієздатності.
37. Види дієздатності громадян України.
38. Умови, порядок та правові наслідки визнання громадянина недієздатним.
39. Цінні папери як об'єкти цивільних прав.
40. Умови, порядок і правові наслідки визнання громадянина безвісно відсутнім.
41. Порядок, умови та правові наслідки визнання особи безвісно відсутньою та оголошення померлою.
42. Опіка та піклування.
43. Способи створення юридичної особи.
44. Умови, порядок та правові наслідки визнання громадянина померлим.
45. Порядок припинення юридичної особи.
46. Господарські товариства як юридичні особи (поняття, види).
47. Речі як об'єкти цивільних прав. Класифікація речей, її правове значення.
48. Теорії юридичної особи.
49. Особливості цивільно-правового режиму грошей та валютних цінностей.
50. Єдиний майновий комплекс підприємства як об'єкт цивільних правовідносин.
51. Послуги та інші дії як об'єкти цивільних правовідносин.
52. Результати творчої діяльності як об'єкти цивільних правовідносин
53. Правоздатність і дієздатність юридичної особи.
54. Зміст цивільного правовідношення .
55. Поняття та правова природа правочину.
56. Види правочинів.
57. Умови дійсності правочинів.

58. Форма правочину.

59. Сторони в правочині.

60. Зміст правочину.

61. Єдність (відповідність) волі і волевиявлення сторін правочину.

62. Поняття недійсного правочину. Правові наслідки недійсності правочину.

63. Нікчемні та оспорювані правочини.

64. Фіктивні правочини.

65. Удавані правочини

66. Правові наслідки недійсності частини правочину

67. Поняття представництва та сфера його застосування.

68. Види представництва.

69. Повноваження представника.

70. Представництво без повноважень та з перевищенням повноважень.

71. Довіреність. Форма та зміст довіреності.

72. Види довіреності. Наслідки припинення довіреності.

73. Поняття та види строків в цивільному праві. Строки та терміни.

74. Строки здійснення цивільних прав.

75. Строки виконання цивільних обов'язків.

76. Строки позовної давності. Відмінність строків позовної давності від інших строків у цивільному праві.

77. Види строків позовної давності.

78. Початок перебігу строку позовної давності.

79. Зупинення, переривання та поновлення строків позовної давності.

80. Наслідки спливу позовної давності.

81. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

82. Поняття та значення строку позовної давності.

5 СЕМЕСТР Змістовий модуль I

Практичне заняття 16. Здійснення та захист цивільних прав

1. Поняття здійснення суб'єктивного цивільного права. Поняття виконання суб'єктивного цивільного обов'язку.
2. Поняття і зміст суб'єктивного права на захист.
3. Способи захисту цивільних прав.
4. Виконання цивільних обов'язків. Забезпечення виконання цивільних обов'язків.
5. Система державних органів, які здійснюють захист цивільних прав.
6. Поняття та зміст самозахисту цивільних прав. Необхідна оборона та як спосіб самозахисту цивільних прав.

Завдання для самостійної роботи

1. Virшення завдань Практикуму.
2. Визначте особливості реалізації юрисдикційної та неюрисдикційної форми захисту цивільних прав.
3. Способи захисту суб'єктивних цивільних прав судом.

Література

1. Грибанов В. П. Пределы осуществления и защиты гражданских прав. – М., 1992.
2. Косінов С. Співвідношення заходів захисту і мір відповідальності у цивільному праві України // Право України. - 1998.- № 12.
3. Малєин Н. С. Гражданский закон и права личности в СССР. – М., 1981.
4. Покровский И.А. Основные проблемы гражданского права. М., 1998.
5. Притика Ю.Д. Проблема захисту цивільних прав та інтересів у третейському суді: Монографія. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2006. – 636 с.
6. Ромовская З. В. Защита в советском семейном праве. – Львов, 1985.

7. Стефанчук Р. Щодо захисту честі, гідності та ділової репутації в цивільному праві // Право України.- 1999. - № 1.
8. Стоякин Г. Н. Понятие защиты гражданских прав // Проблемы гражданско-правовой ответственности и защиты гражданских прав. – Свердловск, 1973.

Практичне заняття 17. Загальні положення про особисті немайнові права фізичних осіб. Загальні положення про право власності

1. Поняття та ознаки особистих немайнових прав, не пов'язаних з майновими.
2. Розвиток концепції особистих немайнових прав у цивільному праві. Галузева належність особистих немайнових, не пов'язаних з майновими, відносин.
3. Джерела правового регулювання особистих немайнових прав фізичної особи.
4. Поняття та ознаки особистих немайнових відносин.
5. Підстави виникнення особистих немайнових прав фізичної особи.
6. Здійснення та гарантії забезпечення особистих немайнових прав.
7. Система особистих немайнових прав у Цивільному кодексі України.
8. Захист особистих немайнових прав.
9. Речові права в системі цивільних прав. Ознаки речових прав.
10. Власність і право власності: співвідношення.
11. Зміст права власності.
12. Форми і види права власності за законодавством України.
13. Підстави виникнення та припинення права власності та інших речових прав.
14. Момент виникнення права власності у набувача майна за договором.
15. Юридичні гарантії здійснення права власності.

16. Реєстрація речових прав: порядок та правове значення

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Розкрийте зміст концепцій особистих немайнових прав у цивільному праві.
3. Поясніть галузеву належність особистих немайнових, не пов'язаних з майновими, відносин.
4. Охарактеризуйте джерела правового регулювання особистих немайнових прав фізичної особи.
5. Визначить співвідношення між формами та видами права власності.
6. Охарактеризуйте право власності Українського народу.

Література

1. Відшкодування матеріальної і моральної шкоди та компенсаційні виплати. Під редакцією П.І.Шевчука. Київ. - 1997.
2. Заїка Ю.О., Співак В.М. Право власності. Спадкове право. – К., 2000.
3. Иоффе О.С. Личные неимущественные права и их место в системе советского гражданского права. // Сов. Государство и право. -1966. -№7.-С.51-56.
4. Кохановська О.В. Правове регулювання у сфері інформаційних відносин: Монографія. – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2001. – 212 с.
5. Кохановська О.В. Теоретичні проблеми інформаційних відносин у цивільному праві: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. – 463 с.
6. Красавчикова Л.О. Личная жизнь граждан под охраной закона. - М.: Юрид. лит., 1983. -160 с.
7. Красицька Л.В. Цивільно-правове регулювання особистих немайнових прав громадян. Монографія. – Донецьк; ДІВС МВС України, 2002. – 164 с.
8. Майданик Р.А. Проблеми довірчих відносин в цивільному праві. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2002. – 502 с.
9. Малейн Н.С. Охрана прав личности советским законодательством. - М.: Наука, 1985. -165с.

-
10. Малейна М.Н. Защита личных неимущественных прав советских граждан. - М.: Знание, 1991. -128 с.
11. Покровский И.А. Основные проблемы гражданского права. - М.: Статут (В серии "Классика российской цивилистики"). - 1998. - 353с.
12. Право власності в Україні / За ред. О.В. Дзери та Н.С. Кузнецової. – К., 2000.
13. Право собственности в украине / Под ред. Шевченко Я.Н.- К., 1996.
14. Проблеми вдосконалення правового регулювання права приватної власності / Я.М. Шевченко, М.В. Венецька, І.Н. Кучеренко. – К., 2002.
15. Флейшиц Е.А. Личные права в гражданском праве СССР и капиталистических государств // Уч. зап. ВИНУН. М., 1945.
16. Эрделевский А.М. Компенсация морального вреда в России и за рубежом. - Москва. –1997.
17. Яворська О.С. Підстави виникнення права приватної власності громадян за цивільним законодавством. – Львів, 1997.
18. Ярошенко К.Б. Жизнь и здоровье под охраной закона. Гражданско-правовая защита личных неимущественных прав граждан. М., 1990.

**Практичне заняття 18 . Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.
Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи**

1. Поняття та види особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи.
2. Право на життя як невід’ємне право фізичної особи.
3. Право на охорону здоров’я та на медичну допомогу: їх забезпечення та реалізація.
4. Зміст та забезпечення права на свободу та особисту недоторканість.
5. Правове регулювання відносин у сфері донорства крові, її компонентів, органів та інших анатомічних матеріалів.

6. **Правова характеристика інших особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи (право на сім'ю, на опіку або піклування, на безпечне для життя та здоров'я довкілля).**

1. Поняття та види особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
2. Право на ім'я. Підстави та порядок зміни імені фізичною особою.
3. Честь, гідність та ділова репутація як об'єкти правової охорони. Захист права на честь і гідність.
4. Право на інформацію. Поняття та види інформації. Особливості правової охорони відкритої, конфіденційної та таємної інформації.
5. Правова охорона особистих паперів та кореспонденції. Розпорядження особистими паперами. Обмеження права на таємницю кореспонденції.
6. Охорона інтересів фізичної особи при проведенні фото -, кіно -, теле - та відеозйомок.
7. Гарантії права на свободу літературної, художньої, наукової та технічної творчості.
8. Інші особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Завдання для самостійної роботи

1. Virішення завдань Практикуму.
2. Визначте особливості реалізації права особи на життя та на охорону здоров'я.
 1. Право на інформацію та його цивільно-правовий захист.
 3. Визначте особливості цивільно-правової охорони права особи на честь, гідність та ділову репутацію.

Література

1. Агарков М.М. Право на имя. С.81-113 // Агарков М.М. Избранные труды по гражданскому праву. В 2-х т. Т.ІІ. – М.: АО «Центр ЮрИнфроР», 2002. - 452с.
2. Відшкодування матеріальної і моральної шкоди та компенсаційні виплати. Під редакцією П.І.Шевчука. Київ. - 1997.

3. Дрогоць Я., Холлендер П. Современная медицина и право. - М., 1991.-336 с.
4. Егоров Н.Д. Личные неимущественные права граждан и организаций как институт советского гражданского права. // Правоведение. -1984. - №6. - С.30 - 38.
5. Ковалев М.И. Право на жизнь и право на смерть. - Государство и право. -1992. - №7. - С. 68 - 76.
6. Кохановська О.В. Теоретичні проблеми інформаційних відносин у цивільному праві: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. – 463 с.
7. Красавчикова Л.О. Личная жизнь граждан под охраной закона. - М.: Юрид. лит., 1983. -160 с.
8. Малейн Н.С. Охрана прав личности советским законодательством. - М.: Наука, 1985. -165с.
9. Малейна М.Н. Гражданско - правовой договор на оказание медицинской помощи // Правоведение. -1989. - №2. - С.28 - 36.
10. Савицкая А.Н. Возмещение ущерба, причиненного ненадлежащим врачеванием. - Львов: Высшая школа, 1982. -195 с.
11. Стефанчук Р. Окремі питання цивільно-правового регулювання захисту честі, гідності та ділової репутації // Право України.-1999.-№10
12. Эрделевский А.М. Компенсация морального вреда в России и за рубежом. - Москва. -1997.

Практичне заняття 19. Право приватної власності фізичних осіб. Право власності юридичних осіб

1. Поняття та ознаки права приватної власності. Місце приватної власності серед інших форм власності.
2. Особливості підстав виникнення і припинення права приватної власності фізичних осіб.
3. Суб'єкти права приватної власності фізичних осіб.
4. Об'єкти права приватної власності фізичних осіб.
5. Зміст і здійснення права приватної власності фізичних осіб.
6. Поняття та ознаки права власності юридичних осіб.
7. Суб'єкти і об'єкти права власності юридичних осіб.

8. Особливості права власності окремих видів юридичних осіб:

- 8.1. Право власності господарських товариств. Право власності господарських об'єднань.
- 8.2. Право власності кооперативних організацій.
- 8.3. Право власності об'єднань громадян та благодійних фондів.
- 8.4. Право власності професійних спілок, релігійних організацій.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Визначіть перелік об'єктів, які не можуть перебувати у приватній власності фізичної особи.
3. Визначіть особливості права власності господарських товариств та їх об'єднань

Література

1. Дзера О.В. Розвиток права власності громадян в Україні.-К., 1996.
2. Економіко-правові проблеми трансформації відносин власності в Україні: Збірник наукових праць / В.М. Селіванов, В.А. Євтушевський. – К., 1997.
3. Заїка Ю.О., Співак В.М. Право власності. Спадкове право. – К., 2000.
4. Нерсесянц В.С. Концепция гражданской собственности // Советское государство и право. – 1989. - № 10.
5. Право власності в Україні / За ред. О.В. Дзери та Н.С. Кузнецової. – К., 2000.
6. Право собственности в украине / Под ред. Шевченко Я.Н.- К., 1996.
7. Проблеми вдосконалення правового регулювання права приватної власності / Я.М. Шевченко, М.В. Венецька, І.Н. Кучеренко. – К., 2002.
8. Яворська О.С. Підстави виникнення права приватної власності громадян за цивільним законодавством. – Львів, 1997.

Практичне заняття 20. Право державної власності. Право комунальної власності

1. Поняття та ознаки права державної власності.
2. Суб'єкти права державної власності.
3. Об'єкти права загальнодержавної та республіканської (Республіки Крим) власності.
4. Здійснення права державної власності. Правовий режим майна державного підприємства та державної установи.
5. Порівняльний аналіз речових прав на майно державних підприємств та установ (юридичних осіб публічного права) за Цивільним та Господарським кодексами України.
6. Поняття та особливості права комунальної власності.
7. Суб'єкти права комунальної власності.
8. Об'єкти права комунальної власності.
9. Зміст права комунальної власності.
10. Здійснення права комунальної власності.
11. Цивільно-правовий статус комунальних підприємств та установ.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму
2. Порівняйте речові права на майно державних підприємств та установ (юридичних осіб публічного права) за Цивільним та Господарським кодексами України.
3. Охарактеризуйте цивільно-правовий статус комунальних підприємств та установ.

Література

1. Алексеев С.С. Собственность-право-социализм. – М., 1989.
2. Венедиктов А.В. Государственная социалистическая собственность. – М.-Л., 1948.
3. Корнеев С.М. Право государственной социалистической собственности в СССР. – М., 1964.
4. Музика Л.А. Проблемы права комунальної власності в Україні: Монографія. – К.: Атіка, 2006. – 228 с.

5. Пересунько С.І. Право державної власності в Україні (історія, сучасність, перспективи). – Кіровоград, 1998.
6. Право власності в Україні / За ред. О.В. Дзери та Н.С. Кузнецової. – К., 2000.
7. Право собственности в украине / Под ред. Шевченко Я.Н.- К., 1996.
8. Суханов Е.А. О субъекте права государственной социалистической собственности // Право собственности в условиях совершенствования социализма. – М., 1989.
9. Суханов Е.А. Развитие института вещных прав при переходе к рынку // Гражданское право при переходе к рынку. – М., 1995.

Практичне заняття 21. Право спільної власності. Інші речові права

1. — Поняття права спільної власності та її види.
2. Поняття спільної часткової власності.
3. Права та обов'язки учасників спільної часткової власності.
4. Право переважної купівлі частки в спільній власності.
5. Право спільної сумісної власності.
6. Право спільної власності подружжя.
7. Законний правовий режим майна подружжя.
8. Правовий режим майна подружжя за шлюбним контрактом.
9. Поняття та види обмежених речових прав.
10. Загальна характеристика володіння чужим майном.
11. Поняття та види сервітутів. Земельні сервітутути. Особисті сервітутути. Припинення сервітутів.
12. Право користування чужою землею для сільськогосподарських потреб (емфітевзис).
13. Право користування чужою землею для забудови (суперфіцій).

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.

2. Порівняйте правовий режим спільної сумісної та спільної часткової власності.

3. Порівняйте правовий механізм особистих та земельних сервітутів, емфітевзису та суперфіцію.

Література

1. Дзера О.В. Розвиток права власності громадян в Україні.-К., 1996.
2. Жилинкова И.В. Правовой режим имущества членов семьи. – Х., 2000.
3. Жилинкова И.В. Право собственности супругов. - Х., 1997.
4. Заїка Ю.О., Співак В.М. Право власності. Спадкове право. – К., 2000.
5. Майданік Р.А. Проблеми довірчих відносин в цивільному праві. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2002. – 502с.
6. Матвеев Г.К. История семейно-брачного законодательства Украинской ССР. – К., 1960.
7. Право власності в Україні / За ред. О.В. Дзери та Н.С. Кузнецової. – К., 2000.
8. Право собственности в украине / Под ред. Шевченко Я.Н.- К., 1996.
9. Проблеми вдосконалення правового регулювання права приватної власності / Я.М. Шевченко, М.В. Венецька, І.Н. Кучеренко. – К., 2002.
10. Ромовська З.В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. – К., 2003.
11. Сімейне право України / За ред. О.В. Дзери – К., 2003.
12. Цюра В.В. Речові права на чуже майно: Науково-практичний посібник. – К.: КНТ, 2006. – 136 с.

Практичне заняття 22. Захист права власності та інших речових прав

1. Поняття та основні цивільно-правові способи захисту права власності.
2. Витребування майна з чужого незаконного володіння (віндикаційний позов).

-
3. Захист прав власника від порушень, не поєднаних з позбавленням володіння (негаторний позов).
4. Захист прав володільця, який не є власником.
 5. Позов про виключення майна з опису (звільнення майна з-під арешту).
 6. Позов про визнання права власності.
 7. Випадки позбавлення права власності.
 8. Відповідальність державних органів за видання актів, які порушують права власників.
 9. Відповідальність за неправомірне втручання у здійснення власниками своїх повноважень.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Порівняйте віндикаційний та негаторний позов.
3. Визначіть випадки неможливості витребування майна у добросовісного володільця.

Література

1. Венедиктов А.В. Гражданско-правовая охрана социалистической собственности в СССР. – М.-Л., 1954.
2. Воронцов Г.А. Защита права собственности. – Днепропетровск, 2001.
3. Дзера І.О. Цивільно-правові засоби захисту права власності в Україні. – К., 2001.
4. Дзера О.В. Розвиток права власності громадян в Україні.-К., 1996.
5. Право власності в Україні / За ред. О.В. Дзери та Н.С. Кузнецової. – К., 2000.
6. Право собственности в украине / Под ред. Шевченко Я.Н.- К., 1996.
7. Скворцов О.Ю. Вещные иски в судебно-арбитражной практике. – М., 1998.
8. Суханов Е.А. Лекции о праве собственности. – М., 1991.
9. Толстой Ю.К. Содержание и гражданско-правовая защита права собственности в СССР. – Л., 1955.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ І

1. Поняття здійснення суб'єктивного цивільного права.
2. Поняття виконання суб'єктивного цивільного обов'язку.
3. Межі здійснення цивільних прав. Здійснення цивільного права всупереч з його призначенням. Зловживання правом.
4. Поняття і зміст суб'єктивного права на захист.
5. Способи захисту цивільних прав.
6. Виконання цивільних обов'язків. Забезпечення виконання цивільних обов'язків.
7. Система державних органів, які здійснюють захист цивільних прав.
8. Поняття та зміст самозахисту цивільних прав. Необхідна оборона та як спосіб самозахисту цивільних прав.
9. Поняття та ознаки особистих немайнових прав, не пов'язаних з майновими.
10. Розвиток концепції особистих немайнових прав у цивільному праві. Галузева належність особистих немайнових, не пов'язаних з майновими, відносин.
11. Джерела правового регулювання особистих немайнових прав фізичної особи.
12. Поняття та ознаки особистих немайнових відносин.
13. Підстави виникнення особистих немайнових прав фізичної особи.
14. Здійснення та гарантії забезпечення особистих немайнових прав.
15. Система особистих немайнових прав у Цивільному кодексі України.
16. Захист особистих немайнових прав.
17. Поняття та види особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи.
18. Право на життя як невід'ємне право фізичної особи.

19. Право на охорону здоров'я та на медичну допомогу: їх забезпечення та реалізація.
20. Зміст та забезпечення права на свободу та особисту недоторканість.
21. Правове регулювання відносин у сфері донорства крові, її компонентів, органів та інших анатомічних матеріалів.
22. Право на сім'ю, на опіку або піклування.
23. Право на безпечне для життя та здоров'я довкілля.
24. Поняття та види особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
25. Право на ім'я. Підстави та порядок зміни імені фізичною особою.
26. Честь, гідність та ділова репутація як об'єкти правової охорони. Захист права на честь і гідність.
27. Право на інформацію. Поняття та види інформації. Особливості правової охорони відкритої, конфіденційної та таємної інформації.
28. Правова охорона особистих паперів та кореспонденції. Розпорядження особистими паперами. Обмеження права на таємницю кореспонденції.
29. Охорона інтересів фізичної особи при проведенні фото -, кіно -, теле - та відеозйомок.
30. Гарантії права на свободу літературної, художньої, наукової та технічної творчості.
31. Інші особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
32. Речові права в системі цивільних прав.
33. Ознаки речових прав.
34. Власність і право власності: співвідношення.
35. Зміст права власності.
36. Форми і види права власності за законодавством України.
37. Підстави виникнення та припинення права власності та інших речових прав.

38. Момент виникнення права власності у набувача майна за договором.
39. Юридичні гарантії здійснення права власності.
40. Реєстрація речових прав: порядок та правове значення.
41. Поняття та ознаки права приватної власності.
42. Місце приватної власності серед інших форм власності.
43. Особливості підстав виникнення і припинення права приватної власності фізичних осіб.
44. Суб'єкти права приватної власності фізичних осіб.
45. Об'єкти права приватної власності фізичних осіб.
46. Зміст і здійснення права приватної власності фізичних осіб.
47. Поняття та ознаки права власності юридичних осіб.
48. Суб'єкти і об'єкти права власності юридичних осіб.
49. Особливості права власності окремих видів юридичних осіб.
50. Поняття та ознаки права державної власності.
51. Суб'єкти права державної власності.
52. Об'єкти права загальнодержавної та республіканської (Республіки Крим) власності.
53. Здійснення права державної власності.
54. Правовий режим майна державного підприємства та державної установи.
55. Поняття та особливості права комунальної власності.
56. Суб'єкти права комунальної власності.
57. Об'єкти права комунальної власності.
58. Здійснення права комунальної власності.
59. Цивільно-правовий статус комунальних підприємств та установ.
60. Поняття права спільної власності та її види.
61. Поняття спільної часткової власності.
62. Права та обов'язки учасників спільної часткової власності.
63. Право переважної купівлі частки в спільній власності.

-
64. Право спільної сумісної власності.
65. Особливості права спільної сумісної власності подружжя.
66. Поняття та види обмежених речових прав.
67. Загальна характеристика володіння чужим майном.
68. Поняття та види сервітутів. Земельні сервітутути. Особисті сервітутути. Припинення сервітутів.
69. Право користування чужою землею для сільськогосподарських потреб (емфітевзис).
70. Право користування чужою землею для забудови (суперфіцій).
71. Поняття та основні цивільно-правові способи захисту права власності
72. Захист прав власника від порушень, не поєднаних з позбавленням володіння (негаторний позов).
73. Захист прав володільця, який не є власником.
74. Позов про виключення майна з опису (звільнення майна з-під арешту).
75. Позов про визнання права власності.

ЧАСТИНА II ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Практичне заняття 23. Правове регулювання відносин, пов'язаних з інтелектуальною діяльністю та індивідуалізацією товарів та їх виробників

1. Поняття права інтелектуальної власності. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.
2. Джерела правового регулювання відносин, пов'язаних з інтелектуальною діяльністю та індивідуалізацією товарів та їх виробників.
3. Об'єкти права інтелектуальної власності.
4. Первісні та похідні суб'єкти права інтелектуальної власності.
5. Зміст права інтелектуальної власності. Строк чинності прав інтелектуальної власності.
6. Система права інтелектуальної власності. Авторське та патентне право: спільне і відмінності у цивільно-правовому регулюванні відносин, пов'язаних з творчою діяльністю.
7. Захист права інтелектуальної власності судом.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Охарактеризуйте співвідношення права власності та права інтелектуальної власності.
3. Поясніть особливості захисту права інтелектуальної власності у судовому порядку.

Література

1. Дозорцев В.А. Интеллектуальные права: Понятие. Система. Задачи кодификации. Сборник статей. М.: «Статут», 2003 – 416 с.
2. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії і практики: 36. наук, статей / За ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. — 424с.

3. Калятин В.О. Интеллектуальная собственность (Исключительные права). Учебник. М.: Из-во НОРМА, 2000 – 480 с.
4. Мэггс П.Б., Сергеев А.П. Интеллектуальная собственность – М., Юристь, 2001.
5. Основи інтелектуальної власності. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 1999. – 578 с.
6. Підопригора О.А., Підопригора О.О. Право інтелектуальної власності України. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 336 с.
7. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.А. Підопригори, О.Д.Святоцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Концерн Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004 – 672 с.
8. Сергеев А.П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. Учебник. 2-е изд. –М.: Проспект, 2001. – 752 с.
9. Шишка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності. Авторсько-правовий аспект. — Харків, 2002. — 368 с.

Практичне заняття 24. Авторське право та суміжні права

- 1.—Поняття та джерела авторського права.
2. Поняття та ознаки твору. Види об’єктів, що охороняються авторським правом.
3. Суб’єкти авторських прав. Співавторство та його види.
4. Зміст авторських прав.
5. Способи використання твору. Випадки правомірного використання твору без згоди автора.
6. Строк чинності авторських прав.
7. Поняття та джерела регулювання суміжних прав.
8. Об’єкти, суб’єкти суміжних прав.
9. Види та строк чинності суміжних майнових прав.
10. Захист авторських та суміжних прав.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.

2. Визначить перелік творів, що не охороняються авторським правом.

3. Охарактеризуйте особливості правового режиму виконань, фоно та відеограм, програм організацій мовлення.

Література

1. Антимонов Б. С., Флейшниц Е. А. Авторское право. — М., 1957.
2. Гаврилов Э.П. Советское авторское право: Основные положения, тенденции развития М.: Изд-во “Наука”, 1984. - 222 с.
3. Дюма Ролан. Литературная и художественная собственность. — М., 1993.
4. Матвеев Ю.Г. Международная охрана авторских прав. - М., - 1987.
5. Мусяка В.Л. Авторские договоры. – К., 1988.
6. Основи інтелектуальної власності. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 1999. – 578 с.
7. Пастухов О.М. Авторське право в Інтернеті. – К.: Школа, 2004. – 144 с.
8. Підпригора О.А., Підпригора О.О. Право інтелектуальної власності України. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 336 с.
9. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.А. Підпригори, О.Д.Святоцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Концерн Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004 – 672 с.
10. Сергеев А.П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. Учебник. 2-е изд. –М.: Проспект, 2001. – 752 с.

Практичне заняття 25. Право промислової власності

1. Поняття і джерела права промислової власності.
2. право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель і промисловий зразок.
 - 2.1. об’єкти правової охорони.
 - 2.2. Суб’єкти прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.

3. Оформлення прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.

3.1. Складання і подача заявки.

3.2. Експертиза заявки у Державному департаменті інтелектуальної власності.

3.3. Державна реєстрація і видача патентів.

4. права авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків.

4.1. Особисті (немайнові) права.

4.2. Майнові права.

5. Патент як форма охорони об'єктів інтелектуальної власності.

6. Захист прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.

2. Проаналізуйте процедуру патентування винаходів та промислових зразків.

3. Визначіть співвідношення механізмів правової охорони винаходів та раціоналізаторських пропозицій.

Література

1. Азимов Ч.Н. Основы патентного права Украины. – Харьков, 1995.

2. Андрощук Г.А., Ряботягова Л.И. Патентное право: правовая охрана изобретений. – Учебное пособие. - К.: МАУП, 1999. – 212 с.

3. Калятин В.О. Интеллектуальная собственность. (Исключительные права). Учебник для вузов. - М.: НОРМА, 2000.- 480 с.

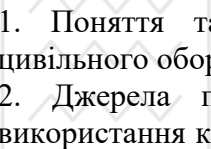
4. Крайнев П.П., Роботягова Л.І., Дятлик І.І. Патентування винаходів в Україні / За ред. П.П. Крайне ва: Монографія. – К.: Ін Юре, 2000. – 340 с.

5. Макода В.Є. Правова охорона промислових зразків в Україні. К.: УАБ, 2000. – 172 с.

6. Носік Ю.В. Права на комерційну таємницю в Україні: Монографія – К.: КНТ, 2007. – 240 с.

-
7. Основи інтелектуальної власності – К., Видавничий Дім “Ін Юре”, 1999. – 580 с.
8. Пиленко А.А. Право изобретателя. – М.: “Статут”, 2001. – 688 с.
9. Промислова власність в Україні: проблеми правової охорони: Зб. наук. статей / За ред. Ю.С.Шемчушенка, Ю.Л.Бошицького. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2004 – 548 с.
10. Право інтелектуальної власності: Підручник для студентів вищих навч. закладів./ За ред. О.А. Підопригори, О.Д. Святоцького. –К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2002.
11. Сергеев А.П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. Учебник. - М.: Проспект, 1999. – 752 с.

Практичне заняття 26. Права на засоби індивідуалізації товарів та їх виробників

-
1. Поняття та види засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.
2. Джерела правового регулювання відносин у сфері використання комерційних найменувань, торговельних марок та географічних зазначень.
3. Поняття та умови правової охорони комерційних найменувань.
4. Підстави виникнення та зміст, особливості передачі майнових прав на комерційне найменування.
5. Поняття, види та функції торговельних марок.
6. Умови правової охорони торговельних марок.
7. Оформлення прав інтелектуальної власності на торговельні марки. Підстави визнання свідоцтва недійсним та дострокове припинення його чинності.
8. Поняття географічного зазначення та зазначення походження товару.
9. Порядок та умови реєстрації кваліфікованого зазначення походження товару.

10. Зміст майнових прав на географічні зазначення. Підстави припинення правової охорони зазначення походження товару.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.

2. Проаналізуйте процедуру отримання свідоцтва на торговельну марку.

3. Визначіть співвідношення термінів:

- а) “комерційне найменування”, “фірмове найменування”, “найменування юридичної особи”, “комерційне позначення”;
- б) “торговельна марка”, “товарний знак”, “бренд”, “знак обслуговування”;
- в) “географічне зазначення”, “зазначення походження товару”, “найменування місця походження товару”, “географічне зазначення походження товару”.

Література

- 1. Веркман К. Товарные знаки: создание, психология восприятия: Пер. с англ. – М.: Прогрес, 1986 – 518 с.
- 2. Горленко С.А. Правовая охрана наименований мест происхождения товаров. 3-е изд, М., Информ. изд-й центр Роспатента, 2001. – 131 с.
- 3. Демченко Т.С. Охрана товарных знаков (порівняльно-правовий аналіз). (Монографія). – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. 2004. – 184 с.
- 4. Кодинець А.О. Право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг у цивільному праві України: Монографія – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2007 – 312 с.
- 5. Крижна В.М. Співвідношення прав на торговельну марку та промисловий зразок за законодавством України. // Вісник господарського судочинства. – 2005. - №3. – С.191-197.
- 6. Кузнєцова Н.С., Кохановська О.В. Найменування юридичної особи і комерційне (фірмове) найменування. – С.446-459. // Правова охорона комерційних позначень в Україні: проблеми теорії і практики: Зб. наук. статей / За заг. ред. Ю.С.Шемшученка, Ю.Л.Бошицького. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України: ТОВ «Юрид. думка», 2006. – 638с.

7. Мельник О.М. Правова охорона знаків для товарів і послуг в Україні: цивільно-правовий аспект. Ірпінь, 2001. – 135 с.
8. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.А. Підпригори, О.Д.Святоцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Концерн Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004 – 672 с.
9. Свядосц Ю.И. Правовая охрана товарных знаков в капиталистических странах. Учеб. пособие, М., 1969. – 189 с.
10. Сергеев А.П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. Учебник. - М.: Проспект, 1999. – 752 с.

Практичне заняття 27. Загальні положення про зобов’язання

1. Поняття та система зобов’язального права
2. Поняття та основні риси цивільно-правового зобов’язання
3. Підстави виникнення цивільно-правових зобов’язань
4. Суб’єкти цивільно-правового зобов’язання
5. Заміна кредитора у цивільно-правовому зобов’язанні
6. Об’єкти цивільно-правового зобов’язання
7. Види цивільно-правових зобов’язань

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Множинність осіб у зобов’язанні.
3. Підстави виникнення цивільно-правових зобов’язань.

Література

1. Агарков М.М. Обязательство по советскому гражданскому праву. М., 1940.
2. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Общие положения. М.: Статут, 1997.
3. Гражданское право. В 3- томах. Том. 2. Учебник /под ред. А.П. Сергеева, Ю.К. Толстого. - М.: ПБОЮЛ Л.В. Рожников, 2000.
4. Зобов'язальне право: теорія і практика. Навч. посібник/ О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; За ред. О.В, Дзери, - К Юрінком Інтер, 1998.
5. Иоффе О.С. Обязательственное право. М., 1975.

6. Новицкий И.Б., Лунц Л.А. Общие учение об обязательствах. М., 1950.
7. Покровский И. А. Основные проблемы гражданского права (Серия «Классика российской цивилистики»). – М: Статут, 1998.
8. Харитонов С. О., Старцев О. В. Цивільне право України: Підручник. – Вид. 2, перероб. і доп. – К.: Істина, 2007. – 816 с.
9. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У двох томах/ За заг.ред. Я.М. Шевченко. – Т.1, 2. Особлива частина. – К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2003.
10. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / За ред. О.В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2004.
11. Цивільне право України: Підручник: У 2-х т. / Борисова В. І. (кер. авт. кол.), Баранова Л. М., Жилінкова І. В. та ін.; За заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Т. 1. – 480 с.
12. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. – К.: Істина, 2004.
13. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2005.
14. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар. Видання третє перероблене та доповнене. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2006. – 1200с.
15. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 ч. / За заг ред. Я. М. Шевченко. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004.
16. Шершеневич Г. Ф. Учебник русского гражданского права. - М.: СПАРК, 1995.

Практичне заняття 28. Виконання зобов’язання. Забезпечення виконання зобов’язання

1. Поняття та принципи виконання зобов’язання
2. Суб’єкти виконання зобов’язання.
3. Виконання зобов’язання з множинністю осіб
4. Предмет виконання зобов’язання

5. Строк, місце та спосіб виконання зобов'язання
6. Поняття та загальна характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань.
7. Види способів забезпечення виконання зобов'язань.
8. Поняття та значення неустойки
9. Види неустойки. Збільшення та зменшення розміру неустойки.
10. Поняття та загальна характеристика завдатку. Відмежування завдатку від авансу. Функції завдатку
11. Поняття поруки. Особливості відповідальності поручителя.
12. Поняття та загальна характеристика гарантії. Відмежування гарантії від поруки.
13. Поняття, функції та сфера застосування застави.
14. Види застави.
15. Порядок звернення стягнення на предмет застави.
16. Притримання як вид (спосіб) забезпечення виконання зобов'язань.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Співвідношення цесії та суброгації.
3. Альтернативне та факультативне зобов'язання.
4. Правова характеристика окремих видів застави.
5. Притримання як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.

Література

1. Агарков М.М. Обязательство по советскому гражданскому праву. М., 1940.
2. Боднар Т.В. Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві. – К., Юрінком Інтер, 2005.
3. Зобов'язальне право: теорія і практика. Навч. посібник/ О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; За ред. О.В. Дзери, - К Юрінком Інтер, 1998.
4. Иоффе О.С. Обязательственное право. М., 1975.

5. Отраднава О.О. Неустойка в цивільному праві. Автореферат...
канд. юр. наук. – К., 2002 р.

6. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / За ред. О. В. Дзери та Н. С. Кузнєцової. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Кн. 1, 2.

Практичне заняття 29. Відповідальність за порушення зобов'язання. Припинення зобов'язання

1. Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності
2. Функції цивільно-правової відповідальності
3. Форми та види цивільно-правової відповідальності
4. Особливості цивільно-правової відповідальності за невиконання або неналежне виконання грошових зобов'язань.
5. Загальні та спеціальні умови цивільно-правової відповідальності
6. Поняття та форми вини в цивільному праві
7. Випадки відповідальності без вини в цивільному праві та їх обґрунтування
8. Підстави звільнення особи від цивільно-правової відповідальності.

Поняття припинення зобов'язання та способів припинення зобов'язання.

2. Припинення зобов'язання зарахуванням: поняття та основні умови.
3. Домовленість сторін як спосіб припинення зобов'язання. Види домовленості (новація, відступне, прощення боргу).
4. Неможливість виконання як спосіб припинення зобов'язання.
5. Припинення зобов'язання поєднанням боржника та кредитора в одній особі.
6. Випадки припинення зобов'язання смертю фізичної особи.
7. Припинення зобов'язання ліквідацією юридичної особи.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.

2. Особливості цивільно-правової відповідальності за невиконання грошових зобов'язань.
3. Випадки відповідальності без вини.
4. Неможливість виконання як спосіб припинення зобов'язання.
5. Основні умови припинення зобов'язання зарахуванням.

Література

1. Базылев Б.Т. Ответственность в советском праве. Учебное пособие. - Красноярск: Изд-во Красноярского университета, 1977.
2. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Общие положения. М.: Статут, 1997.
3. Братусь С.Н. Юридическая ответственность и законность (очерк теории). - М.: Юрид лит-ра, 1976.
4. Иоффе О.С. Обязательственное право, М., 1975.
5. Калмыков Ю.Х. Некоторые вопросы учения о гражданском правонарушении / Калмыков Ю.Х. Избранное: Труды. Статьи. Выступления. - М.: Статут, 1998
6. Канзафарова І.С. «Теорія цивільно-правової відповідальності». – Одеса, «Астропринт», 2006
7. Луць В.В. Контракти у підприємницькій діяльності: Навчальний посібник. - К.: Юрінком Інтер, 2007.
8. Малейн Н.С. Имущественная ответственность в хозяйственных отношениях. –М., 1968.

Практичне заняття 30. Загальні положення про договір

1. Поняття та функції цивільно-правового договору
2. Реалізація принципу свободи договору
3. Види цивільно-правових договорів
4. Нові договірні конструкції в Цивільному кодексі України (публічний договір, попередній договір, договір приєднання, договір на користь третьої особи)
5. Зміст договору як юридичного факту. Види умов договору.
6. Стадії укладення цивільно-правового договору.
7. Поняття та ознаки оферти. Юридична дія оферти
8. Поняття та ознаки акцепту
9. Форма цивільно-правового договору

10. Момент укладення цивільно-правового договору

11. Зміна та розірвання цивільно-правового договору:
підстави та правові наслідки

Завдання для самостійної роботи

3. Вирішення завдань Практикуму.

4. Проаналізуйте особливості публічного та попереднього договорів, договору приєднання та договору на користь третьої особи.

Література

1. Ансон В. Договорное право. М., 1984.

2. Боднар Т.В. Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві. – К., Юрінком Інтер, 2005

3. Брагинский М.И. Витрянский В.В. Договорное право. Книга первая. Общие положения. – М. : Статут, 1997.

4. Коссак В.М. Правовое регулирование сроков в договорных отношениях — подряда на капитальное строительство: Автореф...канд.юрид.наук. 12.00.03, КГУ, К.: 1985, 27с.

5. Луць В.В. Контракты у підприємницькій діяльності: Навч. Посібник. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – С.189-200.

6. Договірне право. Загальна частина., Навчальний посібник під ред.. проф. О.В. Дзери. – К., «Юрінком Інтер», 2008

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ II

1. Поняття права інтелектуальної власності.

2. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.

3. Джерела права інтелектуальної власності.

4. Об'єкти права інтелектуальної власності.

5. Первісні та похідні суб'єкти права інтелектуальної власності.

6. Зміст права інтелектуальної власності.

7. Строк чинності прав інтелектуальної власності.

8. Система права інтелектуальної власності.

9. Захист права інтелектуальної власності судом.

10. Поняття та джерела авторського права.

11. Поняття та ознаки твору.
12. Види об'єктів, що охороняються авторським правом.
13. Суб'єкти авторських прав.
14. Співавторство та його види.
15. Зміст авторських прав.
16. Способи використання твору. Випадки правомірного використання твору без згоди автора.
17. Строк чинності авторських прав.
18. Поняття та джерела регулювання суміжних прав.
19. Об'єкти, суб'єкти суміжних прав.
20. Види та строк чинності суміжних майнових прав.
21. Захист авторського права та суміжних прав.
22. Поняття і джерела права промислової власності.
23. право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель і промисловий зразок.
24. Суб'єкти прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.
25. Оформлення прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.
26. права авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків.
27. Патент як форма охорони об'єктів інтелектуальної власності.
28. Захист прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.
29. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
30. Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин
31. Право інтелектуальної власності на компоновання інтегральної мікросхеми..
32. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.

-
33. Поняття та види засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.
34. Джерела правового регулювання відносин у сфері засобів індивідуалізації..
35. Поняття та умови правової охорони комерційних найменувань.
36. Підстави виникнення та зміст, особливості передачі майнових прав на комерційне найменування.
37. Поняття, види та функції торговельних марок.
38. Умови правової охорони торговельних марок.
39. Оформлення прав інтелектуальної власності на торговельні марки.
40. Поняття географічного зазначення та зазначення походження товару.
41. Порядок та умови реєстрації кваліфікованого зазначення походження товару.
42. Зміст майнових прав на географічні зазначення.
43. Підстави припинення правової охорони географічного зазначення.
44. Поняття та система зобов'язального права.
45. Поняття та основні риси цивільно-правового зобов'язання.
46. Підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань.
47. Суб'єкти цивільно-правового зобов'язання.
48. Заміна суб'єктів цивільно-правового зобов'язання.
49. Об'єкти цивільно-правового зобов'язання.
50. Види цивільно-правових зобов'язань.
51. Поняття та принципи виконання зобов'язання.
52. Суб'єкти виконання зобов'язання.
53. Виконання зобов'язання з множинністю осіб.
54. Предмет виконання зобов'язання.
55. Строк, місце та спосіб виконання зобов'язання.
56. Поняття та загальна характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань.

-
57. Види способів забезпечення виконання зобов'язань.
58. Поняття та значення неустойки.
59. Види неустойки. Збільшення та зменшення розміру неустойки.
60. Поняття та загальна характеристика завдатку. Відмежування завдатку від авансу. Функції завдатку.
61. Поняття поруки. Особливості відповідальності поручителя.
62. Поняття та загальна характеристика гарантії. Відмежування гарантії від поруки.
63. Поняття, функції та сфера застосування застави.
64. Види застави.
65. Порядок звернення стягнення на предмет застави.
66. Притримання як вид (спосіб) забезпечення виконання зобов'язань.
67. Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності.
68. Функції цивільно-правової відповідальності.
69. Форми та види цивільно-правової відповідальності.
70. Особливості цивільно-правової відповідальності за невиконання або неналежне виконання грошових зобов'язань.
71. Загальні та спеціальні умови цивільно-правової відповідальності.
72. Поняття та форми вини в цивільному праві.
73. Випадки відповідальності без вини в цивільному праві та їх обґрунтування.
74. Підстави звільнення особи від цивільно-правової відповідальності.
75. Поняття припинення зобов'язання та способів припинення зобов'язання.
76. Припинення зобов'язання зарахуванням: поняття та основні умови.
77. Домовленість сторін як спосіб припинення зобов'язання. Види домовленості (новація, відступне, прощення боргу).

78. Неможливість виконання як спосіб припинення зобов'язання.
79. Припинення зобов'язання поєднанням боржника та кредитора в одній особі.
80. Випадки припинення зобов'язання смертю фізичної особи.
81. Припинення зобов'язання ліквідацією юридичної особи.
82. Поняття та функції цивільно-правового договору.
83. Реалізація принципу свободи договору.
84. Види цивільно-правових договорів.
85. Публічний договір.
86. Попередній договір.
87. Договір приєднання.
88. Зміст договору як юридичного факту. Види умов договору.
89. Стадії укладення цивільно-правового договору.
90. Поняття та ознаки оферти. Юридична дія оферти.
91. Поняття та ознаки акцепту.
92. Зміна та розірвання цивільно-правового договору: підстави та правові наслідки.
93. Форма цивільно-правового договору.
94. Момент укладення цивільно-правового договору.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ НА ЗАЛІК

1. Предмет та метод цивільно-правового регулювання.
2. Способи набуття та припинення права власності.
3. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
4. Держава Україна як суб'єкт цивільного права.
5. Захист права власності. Поняття і способи.
6. Форми здійснення права державної власності.
7. Поняття довіреності. Форма і строк дії.
8. Поняття і види права спільної власності.
9. Види недійсних угод та їх наслідки.
10. Поняття власності і права власності.

11. Загальна характеристика речево-правових способів захисту права власності.
12. Цивільне право як галузь права.
13. Поняття цивільної дієздатності.
14. Право власності в об'єктивному і суб'єктивному значенні.
15. Поняття і види строків позовної давності.
16. Значення позовної давності.
17. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
18. Підстави та правові наслідки обмеження громадянина в дієздатності.
19. Поняття та ознаки угоди.
20. Здійснення права спільної часткової власності.
21. Поняття та види представництва.
22. Зміст права власності.
23. Органи, що здійснюють право державної та комунальної власності.
24. Правові наслідки недодержання простої письмової форми угоди.
25. Види дієздатності громадян України.
26. Право приватної власності громадян України (суб'єкти, об'єкти, підстави виникнення та припинення).
27. Право спільної часткової власності .
28. Підстави та правові наслідки зупинення перебігу строку позовної давності.
29. Умови, порядок та правові наслідки визнання громадянина недієздатним.
30. Цінні папери як об'єкти цивільних прав.
31. Умови дійсності угод.
32. Поняття та ознаки юридичної особи.
33. Умови, порядок і правові наслідки визнання громадянина безвісно відсутнім.
34. Правові наслідки недодержання нотаріальної форми угоди.

35. Момент виникнення права власності у набувача майна за договором.
36. Початок перебігу та правові наслідки закінчення строку позовної давності.
37. Право привілейованої купівлі-продажу частки в праві спільної часткової власності.
38. Способи створення юридичної особи.
39. Умови, порядок та правові наслідки визнання громадянина померлим.
40. Порядок припинення юридичної особи.
41. Види юридичних осіб.
42. Поняття та види цивільного правовідношення.
43. Елементи цивільних правовідносин.
44. Поняття особистих немайнових прав їх види.
45. Господарські товариства як юридичні особи (поняття, види).
46. Негаторний позов.
47. Речі як об'єкти цивільних прав.
48. Класифікація речей, її правове значення.
49. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.
50. Віндикаційний позов.
51. Класифікація угод.
52. Функції цивільного права.
53. Підстави та правові наслідки припинення довіреності.
54. Захист честі, гідності та ділової репутації.
55. Суб'єкти права державної та комунальної власності.
56. Суб'єкти здійснення права державної та комунальної власності.
57. Система цивільного права.
58. Форма угод та наслідки її недодержання.
59. Аналогія в цивільному праві.
60. Особливості віндикації грошей та цінних паперів на пред'явника.
61. Порядок розрахунків при віндикації.

62. Правоздатність і дієздатність юридичної особи.
63. Зміст цивільного правовідношення.
64. Порядок та способи виділу частки із спільного майна.
65. Підстави та правові наслідки зупинення перебігу строку позовної давності.
66. Ризик випадкової загибелі речі.
67. Поняття та система зобов'язального права.
68. Поняття та основні риси цивільно-правового зобов'язання.
69. Підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань.
70. Суб'єкти цивільно-правового зобов'язання.
71. Заміна суб'єктів цивільно-правового зобов'язання.
72. Об'єкти цивільно-правового зобов'язання.
73. Види цивільно-правових зобов'язань.
74. Поняття та принципи виконання зобов'язання.
75. Суб'єкти виконання зобов'язання.
76. Виконання зобов'язання з множинністю осіб.
77. Предмет виконання зобов'язання.
78. Строк, місце та спосіб виконання зобов'язання.
79. Поняття та загальна характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань.
80. Види способів забезпечення виконання зобов'язань.
81. Поняття та значення неустойки.
82. Види неустойки. Збільшення та зменшення розміру неустойки.
83. Поняття та загальна характеристика завдатку. Відмежування завдатку від авансу. Функції завдатку.
84. Поняття поруки. Особливості відповідальності поручителя.
85. Поняття та загальна характеристика гарантії. Відмежування гарантії від поруки.
86. Поняття, функції та сфера застосування застави.
87. Види застави.
88. Порядок звернення стягнення на предмет застави.

89. Притримання як вид (спосіб) забезпечення виконання зобов'язань.
90. Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності.
91. Функції цивільно-правової відповідальності.
92. Форми та види цивільно-правової відповідальності.
93. Особливості цивільно-правової відповідальності за невиконання або неналежне виконання грошових зобов'язань.
94. Загальні та спеціальні умови цивільно-правової відповідальності.
95. Поняття та форми вини в цивільному праві.
96. Випадки відповідальності без вини в цивільному праві та їх обґрунтування.
97. Підстави звільнення особи від цивільно-правової відповідальності.
98. Поняття припинення зобов'язання та способів припинення зобов'язання.
99. Припинення зобов'язання зарахуванням: поняття та основні умови.
100. Домовленість сторін як спосіб припинення зобов'язання. Види домовленості (новація, відступне, прощення боргу).
101. Неможливість виконання як спосіб припинення зобов'язання.
102. Припинення зобов'язання поєднанням боржника та кредитора в одній особі.
103. Випадки припинення зобов'язання смертю фізичної особи.
104. Припинення зобов'язання ліквідацією юридичної особи.
105. Поняття та функції цивільно-правового договору.
106. Реалізація принципу свободи договору.
107. Види цивільно-правових договорів.
108. Публічний договір.
109. Попередній договір.
110. Договір приєднання.

111. Зміст договору як юридичного факту. Види умов договору.
112. Стадії укладення цивільно-правового договору.
113. Поняття та ознаки оферти. Юридична дія оферти.
114. Поняття та ознаки акцепту.
115. Зміна та розірвання цивільно-правового договору: підстави та правові наслідки.
116. Форма цивільно-правового договору.
117. Момент укладення цивільно-правового договору.

6 СЕМЕСТР

Змістовий модуль I

Практичне заняття 31. Договір купівлі-продажу

1. Поняття та загальна характеристика договору купівлі-продажу.
2. Види договору купівлі-продажу.
3. Сторони договору купівлі-продажу.
4. Права та обов'язки сторін в договорі купівлі-продажу.
5. Предмет договору.
6. Форма договору.
7. Зміст договору купівлі-продажу. Істотні умови договору купівлі-продажу.
8. Кількість товару. Якість товару. Асортимент товару. Комплектність товару.
9. Момент виникнення обов'язку продавця передати товар. Момент виникнення права власності. Ризик випадкової загибелі проданої речі.
10. Правові наслідки порушення договору купівлі-продажу товару.
11. Особливості окремих видів договору купівлі-продажу.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.

2. **Визначте правові наслідки порушення умов договору купівлі-продажу щодо кількості, якості, асортименту та комплектності товару.**
3. **Момент виникнення права власності у покупця за договором купівлі-продажу.**

Література

1. Амерханов Г.С. Договор поставки, М., 1957.
2. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право, Общие положения. М., 1997.
3. Демченко Н.С."Проблеми договірних відносин у процесі приватизації державного майна." Збірник рішень та арбітражної практики ВАСУ №3-4, 1997 р. , стор.329.
4. Іваненко Л.М. Цивільно-правові засоби захисту прав споживачів (покупців), Київ, 1998 р.
5. Мартынов Б.С. Купля-продажа и поставка - "Вестник советской юстиции", 1924г. №1
6. Міжнародні валютно-кредитні відносини, під. ред. А.С.Філіпенка, К., Либідь, 1997р.
7. Стаматина М. Договір поставки у нових ЦК України та ГК України // Підприємництво госп-во і право. – 2003. № 9. – с.28.
8. Смирнов В.Т., Яковлев В.Ф. Правові проблеми поставки й матеріально-технічного забезпечення. Л., 1982.
9. Фомічев В.І. Права споживачів., К., Вікт, 1998 р.
10. Халфина Р.О. Правовое регулирование поставки продукции в народном хозяйстве. М., 1963.

Практичне заняття 32. Окремі види договорів купівлі-продажу

1. Договір роздрібної купівлі продажу.
2. Продаж товару за зразками.
3. Продаж товарів з використанням автоматів.
4. Договір купівлі-продажу з умовою про доставку товару покупцеві.
5. Договір з умовою про прийняття покупцем товару у встановлений строк.

6. Договір найму-продажу.

7. Договір купівлі-продажу на біржі.

8. Договір поставки.

9. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.

10. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

11. Договір міни (бартеру).

Завдання для самостійної роботи

1. Virшення завдань Практикуму.

2. Права споживачів у разі неналежного виконання договору роздрібної купівлі-продажу.

3. Визначить особливості договорів контрактації сільськогосподарської продукції та постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

Література

1. Апопій І. Нові аспекти укладання договору поставки товарів для державних потреб // Підприємництво, господарство і право, 2003. - № 2. - С.18-21;

2. Боровиков Н.А. Договор контрактации сельскохозяйственной продукции. – М., 1963. – 80 с.;

3. Войчук О. Основні умови регулювання господарських відносин щодо поставок // Вісник податкової служби України, 2003. - № 3. - С.57-62;

4. Воронин В. К вопросу о договорах поставки для удовлетворения нужд территориальных громад // Підприємництво, господарство і право, 2002. - № 9. - С.12-15;

5. Дудорова К. Біржові операції як різновиди алеаторних договорів // Підприємництво, господарство і право, 2002. - № 4. - С.7-10;

6. Кириллова М.Я. Договор поставки. – Свердловск, 1974. - 167 с.;

7. Колонтирська М. Зміст договору поставки продукції для державних потреб // Вісник Львівського університету ім. Івана Франка, 2003. - Вип. 38 Юридич. науки. - С.293-300;

8. Паращенко В.Н. Договор поставки продукции. – Минск, 1989. – 123с.;
9. Стаматіна М. Договір поставки у нових Цивільному кодексі України та Господарському кодексі України // Підприємництво, господарство і право, 2003. - № 9. - С.25-29;
10. Халфина Р.О. Правовое регулирование поставки продукции в народном хозяйстве. - М., 1963. - 268с.;
11. Чуркин А. Общая правовая характеристика биржевых сделок // Підприємництво, господарство і право, 2002. - № 12. - С.30-34.

Практичне заняття 33. Договір дарування

1. Поняття та ознаки договору дарування.
2. Предмет та форма договору дарування.
3. Сторони договору дарування.
4. Зміст договору дарування.
5. Види договору дарування.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Проаналізуйте особливості договору пожертви.

Література

1. Бервено С., Дзера О. До питання реальності та консенсуальності цивільно-правових договорів // Юридична Україна. – 2005. - № 4. – С. 43-48.
2. Зобов'язальне право: теорія і практика / За ред. Дзери О.В. – К.: Юрінком Інтер, 1998.
3. Иоффе О.С. Обязательственное право/Избранные труды. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2004. – Т.Ш.
4. Застосування судами цивільного і цивільного процесуального законодавства / За заг. ред. Шевчука П.І. – К.: Ін Юре, 2002.
5. Мейер Д.И. Русское гражданское право. – М.: Статут, 1997.
6. Шершеневич Г.Ф. Курс гражданского права. – Тула: Автограф, 2001.

Практичне заняття 34. Договір ренти. Договір довічного утримання

1. Поняття та ознаки договору довічного утримання (догляду).
2. Форма договору довічного утримання (догляду).
3. Сторони договору довічного утримання (догляду).
4. Предмет договору довічного утримання (догляду).
5. Права та обов'язки сторін за договором довічного утримання (догляду).
6. Способи забезпечення виконання договору.
7. Особливості припинення договору довічного утримання (догляду).

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Поясніть алеаторність договору ренти.
3. Визначить права та обов'язки сторін за договором довічного утримання.

Література

1. Бару М.И. Договорное обязательство о содержании – Ученые записки ХЮИ, 1948, вып. III
2. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Книга вторая: Договоры о передаче имущества.-М., 2000.
3. Ем В.С. Договор ренты // Законодательство.- М., 1999
4. Космін Ю. Договір довічного утримання // Право України. – 2000. – № 2
5. Мичурин Е.А. Договоры с жильём. Анализ возникающих проблем и пути их разрешения.-Х., 2001
6. Романец Ю.В. Система договоров в гражданском праве России. – М., 2001.
7. Рясенцев В.А. Договор об отчуждении строения на условии пожизненного пользования // Социалистическая законность.1945. № 1-2
8. Хохлов С.А. Рента и пожизненное содержание с иждивением // Гражданский кодекс Российской Федерации. Часть вторая. Текст,

Практичне заняття 35. Договір найму (оренди). Окремі вид договору найму (оренди)

1. Поняття та загальна характеристика договору майнового найму (оренди).
2. Елементи договору майнового найму (оренди).
3. Форма договору майнового найму (оренди).
4. Строк договору майнового найму (оренди).
5. Права та обов'язки наймодавця за договором майнового найму (оренди).
6. Права та обов'язки наймача за договором майнового найму (оренди).
7. Припинення договору майнового найму (оренди).
8. Право орендаря на укладення договору оренди на новий строк після закінчення строку оренди.
9. Поняття та особливості договору прокату.
10. Поняття та види договору лізингу.
11. Суб'єкти та об'єкти договору лізингу.
12. Зміст договору лізингу.
13. Договір оренди державного та комунального майна: поняття, суб'єкти та об'єкти.
14. Договір оренди транспортних засобів.
15. Договір оренди будівлі або іншої капітальної споруди.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Визначить особливості пролонгації договору найму.
3. Визначте особливості договорів оренди будівлі чи іншої капітальної споруди, транспортного засобу.

Література

1. Брагинский М.И. Витрянский В.В. Договорное право. Книга вторая. Договоры о передаче имущества. – М., Статут, 2000.

-
2. Гражданское право: учебник./ Под ред. А.Г.Калпина и А.И.Масляева.- М., 1997.
3. Гражданское право. Учебник. под ред. А.П. Сергеева, Ю.К. Толстого. Т. 1-3. - М.: ПБОЮЛ Л.В. Рожников, 2001. - 632 с.
4. Зобов'язальне право/ за ред.О.Дзери.-К.: Юрінком Інтер.-1998.
5. Иоффе О.С. Обязательственное право, М.: Госюриздат, 1975. – 880 с.
6. Луць В.В. Контракты у підприємницькій діяльності: Навч. Посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2007.

Практичне заняття 36. Договір найму (оренди) житла

- 1.Поняття договору найму житлового приміщення.
- 2.Підстави та особливості укладення договору найму житлового приміщення в будинках державного, комунального та громадського житлових фондах.
- 3.Предмет договору найму.
- 4.Сторони договору майна. Поняття члена сім'ї наймача.
- 5.Права та обов'язки наймача, членів його сім'ї та наймодавця.
- 6.Підстави та порядок припинення договору найму. Наслідки припинення договору.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Охарактеризуйте правовий статус тимчасових мешканців.
3. Визначте особливості розірвання договору найму житлового приміщення в будинках державного, комунального та громадського житлових фондах.

Література

- Галянич М.К., Коваленко Г.І. Житлове право України: - Київ, Юрінком – 2002
- Маслов В.Ф. Право на жилище – Харьков: издательство про Харьковском университете 1986.

Золотарь В.А., Дятлов П.П. Советское жилищное право – Киев: Либидь –1990

Богданов Є.В. Правовые проблемы удовлетворения жилищных потребностей в условиях перехода к рынку – Харьков: издательство Украинская юридическая академия.

Мічурін Е.О. Цивільний договір як один із засобів реалізації права на житло – Харків – 2000.

Зобов'язальне право / За ред. О.В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.,1998.

Практичне заняття 37. Договір позички

1. Поняття та загальна характеристика договору позички.
2. Сторони договору позички. Об'єкт договору позички.
3. Строк договору позички. Форма договору позички.
4. Права та обов'язки сторін за договором позички.
5. Правові наслідки припинення договору позички.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Визначте відмінності договору позички від договору найму (оренди), позики та дарування.

Література

1. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Книга вторая: Договоры о передаче имущества.-М., 2000.
2. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред.О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2005.
3. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. – К.: Істина, 2004.
4. Шершеневич Г. Ф. Учебник русского гражданского права. М.: СПАРК, 1995.

Практичне заняття 38. Договір підряду. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт

1. Поняття та ознаки договору підряду. Відмежування його від трудового договору, договору поставки та договорів з надання послуг.
2. Сторони договору підряду. Права та обов'язки сторін.
3. Множинність осіб в договорі підряду та залучення для виконання договору третіх осіб.
4. Зміст договору підряду.
5. Ризик у підрядних відносинах.
6. Відповідальність за договором підряду.
7. Види договорів підряду.
8. Договір побутового підряду.
9. Договір будівельного підряду.
10. Договір підряду на виконання проектних та пошукових робіт.
11. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Завдання для самостійної роботи

7. Вирішення завдань Практикуму.
8. Охарактеризуйте особливості договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Їх відмежування від суміжних договорних конструкцій.
9. Визначте специфіку прав та обов'язків сторін у договорі генерального підряду.

Література

1. Баринов Н.А. Права граждан по договору бытового заказа и их защита. – Саратов: Изд-во Саратовского ун-та - 1973. – 161с.
2. Бараш Я.Б. Договоры на выполнение научно-исследовательских и конструкторских работ. – М.: Госюриздат - 1962. – 91с.

3. Басин Ю.Г. Договор подряда в капитальном строительстве, Алма-Ата, 1961, 42с.
4. Брагинский Н.И. Договор подряда и подобные ему договоры. – М.: Статут – 1999. – 254с.
5. Кабалкин А.Ю. Гражданско-правовой договор в сфере обслуживания. – М.: Наука - 1980. – 256с.
6. Катанян Н.Г. Договор подряда с организациями бытового обслуживания. – М.: Юрид. лит-ра – 1964. – 76с.
7. Коссаk В.М. Правовое регулирование сроков в договорных отношениях подряда на капитальное строительство: Автореф... канд.юрид.наук. 12.00.03, КГУ, К.: 1985..
8. Кузнецова Н.С. Подрядные договоры в инвестиционной деятельности в строительстве. – К.: Наукова думка, 1993. – 160с.
9. Синицкая М.Е. Защита интересов граждан по договору бытового подряда М., 1973, 48с.
10. Эрделевский А. Подряд: общие положения // Закон. – 2001. - №7. – С.16-19.

Практичне заняття 39. Загальні положення про послуги

1. Поняття та правова природа договору про надання послуг.
2. Види договорів про надання послуг.
3. Предмет договору про надання послуг.
4. Зміст договору про надання послуг.
5. Відповідальність сторін за договором про надання послуг.
6. Одностороння відмова від договору про надання послуг та її правові наслідки.

Завдання для самостійної роботи

4. Вирішення завдань Практикуму.
5. Охарактеризуйте види договорів про надання послуг

Література

1. Аузан Л., Печорский В. Защита потребительских услуг // Закон. 1996. № 6
2. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Книга третья: Договоры о выполнении работ и оказании услуг. – М.: Статут, 2001.- с. 201 –237

-
3. Кабалкин А.Ю. Услуги в гражданском праве Российской Федерации // Сборник научных трудов, посвященный памяти В.А. Рясеннева. М., 1995. С. 29-42.
4. Кабалкин А.Ю. Брычева Л.И. Услуги населению: правовое обеспечение, М. 1998. 189 с.
5. Комкова Е. Заключение договора туристическом обслуживании // Российская юстиция. 1998.№1.
6. Кротов М. В. Обязательства по оказанию услуг в советском гражданском праве. — Ленинград, 1990.
7. Платные услуги. Правила и порядок предоставления. М., 1996.
8. Шевчук С.С. Правовое регулирование возмездного оказания медицинских услуг: реалии и перспективы. — Ставрополь: Северо-Кавказский ГТУ; Ставропольсервисшкола, 2001. — 232 с.
9. Шешенин Е.Д. Общие проблемы обязательств по оказанию услуг // Антология уральской цивилистики. 1925-1989. — М., 2001.

Практичне заняття 40. Транспортні зобов'язання

1. Загальна характеристики договорів про надання послуг. Відмежування договорів про надання послуг від договорів про виконання робіт.
2. Види перевезень за законодавством України.
3. Джерела регулювання транспортних перевезень.
4. Загальна характеристики договору про перевезення вантажів.
5. Виконання договорів про перевезення вантажів.
6. Відповідальність сторін за договором про перевезення вантажу.
7. Договір про перевезення пасажирів та багажу.
8. Претензії та позови при перевезеннях.
9. Загальна характеристика договору про транспортне експедирування.
10. Особливості договору чартеру (фрахтування) за законодавством України.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.

2. Охарактеризуйте договір про транспортне експедирування.

3. Визначте особливості договору чартеру (фрахтування).

Література

1. Александров-Дальник М.К., Лучанский Ф.М. Грузовые перевозки разными видами транспорта, М. 1991г.
2. Андреев В.К. Транспортное право. Калининградский гос. ун-т. —Калинин, 1997.
3. Астановский Г.Б. Договорные отношения на эксплуатацию подъездных путей. Москва : Юрид.лит. 1984.
4. Гуревич Г.Е. Коммерческая эксплуатация морского транспорта. Тексты лекций, Ленинград 1973.
5. Договоры перевозки железнодорожным и автомобильным транспортом: Учебное пособие к спецкурсу Транспортное право. В.В.Васькин, М.Н. Горбуков, В.В. Каганова, Д.В. Рузанова, Куйбышев гос. ун-т 1987.
6. Колпаков Н. Регулирование перевозок во внутреннем водном и смешанном сообщении. Москва: Транспорт 1981.
7. Садилов О.Н. Правовое регулирование железнодорожных перевозок экспортно-импортных грузов СРСР. Москва, 1968.
8. Смирнов В.Т. Права и обязанности участников договора перевозки.
9. Тарасов М.А. Очерки транспортного права. Москва “Релиздат” 1991.
10. Хаскельберг Б.Л. Ответственность за нарушения плана й договора железнодорожной перевозки грузов, Томск, 1981г.

Практичне заняття 41. Договір зберігання. Спеціальні види зберігання

1. Договір зберігання: поняття, юридична природа, місце серед інших договірних зобов'язань:
2. Сторони, предмет (матеріальний об'єкт), форма та строк договору зберігання:
3. Права та обов'язки сторін за договором зберігання.

4. **Відповідальність сторін у зобов'язаннях зі зберігання.** Підстави та межі відповідальності зберігача за втрату (нестачу) чи пошкодження речі.
5. Особливості зберігання на товарному складі.
6. Загальна характеристика спеціальних видів зберігання.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Охарактеризуйте правову природу договору зберігання
3. Спеціальні види зберігання.

Література

1. Брагинский М.И. Договор хранения. М., 1999.
2. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Книга третья: Договоры о выполнении работ и оказании услуг. Издание дополнительное, исправленное (2-й завод). – М.: «Статут», 2002. С. 667 – 796.
3. Иоффе О.С. Избранные труды по гражданскому праву: Из истории цивилистической мысли. Гражданское правоотношение. Критика теории “хозяйственного права”. – М.: “Статут”, 2000. С. 422 – 423.
4. Комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации, части второй (постатейный). Изд. 3-е, испр. и доп. / Руководитель авторского коллектива и ответственный редактор доктор юридических наук, профессор О.Н. Садилов – М.: Юридическая фирма КОНТРАКТ; ИНФРА-М, 1998. С. 480 – 508.
5. Луць В.В. Контракти у підприємницькій діяльності: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 1999. С. 207 – 216.

Практичне заняття 42. Договір доручення

1. Правова природа договору доручення.
2. Сторони, форма і зміст договору доручення.
3. Співвідношення договору доручення і довіреності.
4. Зміст доручення та умови його виконання.
5. Підстави припинення договору доручення.
6. Правові наслідки припинення договору доручення.

7. Відмежування договору доручення від агентського договору, договору комісії, договору управління майном, договору про надання послуг.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Особливості відносин доручення в договорах перевезення, транспортного експедирування, зберігання, банківського рахунку і вкладу, простого товариства.
3. Доручення у розрахункових відносинах.

Література

1. Боднар Т.В. Загальні засади виконання цивільно-правових зобов'язань // Вісник господарського судочинства. – 2003, № 4. – С. 169-175.
2. Брагинский М.И. Договор поручения и стороны в нем // Вестн. Высш. арбитраж. суда РФ. – М., 2001. - № 4. - С. 75-87.
3. Дзера О.В. Загальні положення про правочин в новому ЦК України // Юридична Україна. – 2003, № 7. - С. 24-32.
4. Клигман А.В. Договор поручения (с участием граждан) Автореф. канд. юридич. наук: 12.00.03. – М.: Всесоюз. юридич. заоч. ин-тут., 1985 – 24л.
5. Крупко П. Договір доручення як форма надання повноважень при добровільному представництві // Право України, 2002. - № 9. - С.104-109.
6. Леонідов О. Представництво та доручення // Вісник законодавства України. /Інформаційно-довідкові матеріали, анотації, коментарі, консультації, 2001. - № 4. - С.26-28.
7. Майданик Р.А. Проблеми довірчих відносин у цивільному праві. – К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2002. – 502с.
8. Майданик Р.А. Управління державними корпоративними правами // Підприємництво, господарство і право. – 2001, № 11. – С. 19-22.
9. Посреднические сделки. Агент. договор. Договор поручения. Договор комиссии М.: Стрикс: Приор, 1996 - 77 с.
10. Федорченко Н. В. Договір доручення: Автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. — К., 2004. — 21с.

Практичне заняття 43. Договір комісії

1. Поняття договору комісії.
2. Комісія і суміжні правові конструкції.
3. Елементи договору комісії.
4. Зміст договору комісії.
5. Припинення договору комісії.
6. Особливості договору консигнації.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Охарактеризуйте співвідношення договору комісії, консигнації, доручення та агентського договору.
3. Умова про делькредере у договорі комісії.

Література

1. Ансон В. Договорное право. М., 1984, С.373-404.
2. Зайцева В.В. Договоры поручения и комиссии. Агентский договор в праве Англии и США // В кн.: Гражданское и торговое право капиталистических государств: Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Междунар. Отношения, 1993. – С.367-378.
3. Калмыков Ю.Х. Комиссия (глава 51) // В кн.: Гражданский кодекс Российской Федерации. Часть вторая. Текст, комментарии, алфавитно-предметный указатель. / Под ред. О.М.Козырь, А.Л.Маковского, С.А.Хохлова. – М.: Международный центр финансово-экономического развития, 1996. – С.518-526.
4. Кротов М.В. Комиссия (глава 43) // В кн.: Гражданское право, Часть II. Учебник / Под ред. Ю.К.Толстого, А.П.Сергеева. – М.: Издательство ТЕИС, 1996. – С.560-573.
5. Луць В.В. Контракти у підприємницькій діяльності: Навч. Посібник. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – С.189-200.
6. Флейшниц Е.А. Расчетные и кредитные правоотношения. – М., 1956.

Практичне заняття 44. Договір управління майном

1. Поняття договору управління майном.

2. Відмежування договору управління майном від суміжних правових конструкцій.

3. Правове регулювання та особливості права довірчої власності за цивільним законодавством України.

4. Об'єкти договору управління майном.

5. Суб'єкти договору управління майном.

6. Здійснення повноважень управителем майна.

7. Відповідальність управителя майном.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.

2. Надайте відповідь на наступні питання

Література

1. Белов В. Тростовые операции банков с ценными бумагами // Бизнес и банки. – 1993. – № 40.

2. Берман Г. Дж. Западная традиция права: эпоха формирования. – М., 1994.

3. Бирюкова Л. А. Фидуциарная собственность как способ обеспечения защиты кредитора / Актуальные проблемы гражданского права / Под ред. С. С. Алексеева. – М., 2000.

4. Венедиктова И. В. Договор доверительного управления имуществом. – Х., 2004. – 145 с.

5. Генкин А. С. Эффективный траст: опыт Западной Европы и российская практика. – М.: Издательский дом «АЛЬПИНА», 1999.

6. Майданик Р. А. Траст: Собственность и управление капиталами. – К.: Наукова думка, 1995.

7. Майданик Р. А. Проблеми довірчих відносин в цивільному праві. – К.: НПЦ «Київський університет». – 2002. – 502 с.

8. Майданик Р. А. Довірча власність у цивільному праві України (формування, порівняльний аналіз і поняття) // Українське комерційне право, 2004. – № 5. – С. 37–57.

9. Слипченко С. А. Право доверительной собственности. – Харьков: Консум, 2000.

10. Слюсаревський М. М. Теоретичні проблеми договірної управління чужим майном в Україні: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук. – Х., 1998.

Практичне заняття 46. Договір страхування

1. Основні страхові поняття: страховий ризик; страховий випадок; страхова сума; страхова премія; франшиза; суброгація.
2. Поняття та підстави виникнення страхових зобов'язань.
3. Порядок укладання та форма договору страхування.
4. Зміст договору страхування.
5. Припинення дії та недійсність договору страхування.
6. Окремі види зобов'язань з особистого страхування.
7. Деякі види зобов'язань з майнового страхування.

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.
2. Визначте дефініції: “страховий ризик”, “страховий випадок”, “страхова сума”, “страхова премія”, “франшиза”, “суброгація”.

Література

1. Александрова Т.Г., Мещерякова О.В. Коммерческое страхование (Стравочник). – М., 1996. – 253 с.
2. Біленчук Д.П., Біленчук П.Д., Зальотов О.М., Клименко Н.І. Страхове право України: К.: Атіка, 1999. – 60 с.
3. Граве К.А. Лунц Л.А. Страхование. – М.: Юрид. лит-ра, 1960. – 76 с.
4. Залетов О.М. Слюсаренко О.О. Основи страхового права України / За ред. Данилишина Б.М. – К.: Міжнародна агенція “BeeZone”, 2003. – 384 с.
5. Пацурія Н.Б. Страхові організації (компанії) як суб'єкти господарського права // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. - № 1. – С. 12-17.
6. Пацурія Н.Б. Система законодавства України про страхову діяльність // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. - № 3. – С. 20-23.
7. Пацурія Н.Б. Правовий режим майна страховиків // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. - № 4. – С. 27 – 29.

8. Тарабия Х. Страхование гражданско-правовой ответственности владельцев транспортных средств // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. - № 9. – С.10-13.
9. Янишев В. Система личного страхования в Украине // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. - № 10. – С. 24-27.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ І

1. Загальна характеристика договору купівлі-продажу.
2. Види договору купівлі-продажу.
3. Права та обов'язки сторін в договорі купівлі-продажу.
4. Предмет договору.
5. Кількість товару.
6. Якість, асортимент, комплектність товару.
7. Правові наслідки порушення договору купівлі-продажу товару.
8. Договір роздрібної купівлі продажу.
9. Договір поставки.
10. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.
11. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
12. Договір міни (бартеру).
13. Поняття та ознаки договору дарування.
14. Зміст договору дарування.
15. Поняття та ознаки договору довічного утримання (догляду).
16. Предмет договору довічного утримання (догляду).
17. Права та обов'язки сторін за договором довічного утримання (догляду).
18. Поняття та загальна характеристика договору майнового найму (оренди).
19. Елементи договору майнового найму (оренди).
20. Права та обов'язки наймодавця за договором майнового найму (оренди).

-
21. Права та обов'язки наймача за договором майнового найму (оренди).
22. Припинення договору майнового найму (оренди).
23. Поняття та особливості договору прокату.
1. Поняття та види договору лізингу.
 2. Договір оренди транспортних засобів.
 3. Договір оренди будівлі або іншої капітальної споруди.
 4. Договір найму (оренди) житла: поняття та загальна характеристика
 5. Права та обов'язки наймача, членів його сім'ї та наймодавця.
 6. Підстави та порядок припинення договору найму.
 7. Поняття та загальна характеристика договору позички.
 8. Поняття та ознаки договору підряду. Відмежування його від трудового договору, договору поставки та договорів з надання послуг.
 9. Сторони договору підряду. Права та обов'язки сторін.
 10. Зміст договору підряду.
 11. Договір побутового підряду.
 12. Договір будівельного підряду.
 13. Договір підряду на виконання проектних та пошукових робіт.
 14. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
 15. Загальна характеристики договорів про надання послуг. Відмежування договорів про надання послуг від договорів про виконання робіт.
 16. Види перевезень за законодавством України.
 17. Загальна характеристики договору про перевезення вантажів.
 18. Виконання договорів про перевезення вантажів.
 19. Договір про перевезення пасажирів та багажу.
 20. Договір зберігання: поняття, юридична природа, місце серед інших договірних зобов'язань:

21. Сторони, предмет та строк договору зберігання:
22. Права та обов'язки сторін за договором зберігання.
23. Відповідальність сторін у зобов'язаннях зі зберігання.
24. Особливості зберігання на товарному складі.
25. Загальна характеристика спеціальних видів зберігання.
26. Правова природа договору доручення.
27. Зміст доручення та умови його виконання.
28. Підстави припинення договору доручення.
29. Поняття договору комісії.
30. Елементи та зміст договору комісії.
31. Поняття договору управління майном.
32. Об'єкти договору управління майном.
33. Суб'єкти договору управління майном.
34. Здійснення повноважень управителем майна.
35. Відповідальність управителя майном.
36. Основні страхові поняття: страховий ризик; страховий випадок; страхова сума; страхова премія; франшиза; суброгація.
37. Поняття та підстави виникнення страхових зобов'язань.
38. Порядок укладання та форма договору страхування.
39. Зміст договору страхування.
40. Припинення дії та недійсність договору страхування

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Тема. Договір позики

Завдання для самостійної роботи

1. Virишення завдань Практикуму.
2. Визначить особливості ломбардної позики.
3. Охарактеризуйте правовий режим кредитно-фінансових послуг кредитної спілки.

Тема. Договори в сфері банківської діяльності

Завдання для самостійної роботи

1. Virишення завдань Практикуму.

2. Визначить відмінність факторингу від цесії та кредитного договору.

3. Права та обов'язки сторін за договором факторингу.

Тема. Розрахунки

Завдання для самостійної роботи

1. Virишення завдань Практикуму.

2. Зобразити схему розрахунків за акредитивами та інкасо.

Тема. Договори в сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

Завдання для самостійної роботи

1. Virишення завдань Практикуму

2. Визначте співвідношення ліцензії та ліцензійного договору.

3. Охарактеризуйте права та обов'язки правоволодільця та користувача за договором комерційної концесії.

Тема. Спільна діяльність

Завдання для самостійної роботи

1. Virишення завдань Практикуму

2. Інвестиційні договори.

3. Договори про виробничу кооперацію.

Тема. Недоговірні зобов'язання із правомірних дій

Завдання для самостійної роботи

1. Virишення завдань Практикуму.

2. Охарактеризуйте зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.

Тема. Зобов'язання із завдання шкоди

Завдання для самостійної роботи

1. Virишення завдань Практикуму.

2. Охарактеризуйте систему генерального та спеціального делікту.

3. Визначить фактори, що впливають на компенсацію моральної шкоди.

Тема. Спадкове право

Завдання для самостійної роботи

1. Вирішення завдань Практикуму.

2. Проаналізуйте особливості спадкування окремих видів майна..

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ II

1. Поняття та ознаки договору позики.
2. Зміст договору позики.
3. Форма договору позики. Предмет договору позики.
4. Класифікація видів позики.
5. Поняття та види договорів у сфері банківської діяльності
6. Поняття та характеристика кредитного договору. Види кредитів.
7. Поняття та загальна характеристика договору банківського вкладу (депозиту). Види банківських вкладів.
8. Договір банківського рахунку. Особливості виконання договору банківського рахунку.
9. Поняття та ознаки договору факторингу.
10. Права та обов'язки сторін за договором факторингу.
11. Загальна характеристика розрахункових зобов'язань. Форми розрахунків.
12. Розрахунки платіжними дорученнями.
13. Розрахунки акредитивами.
14. Розрахунки інкасо.
15. Зобов'язання, що виникають при розрахунках із застосуванням розрахункових чеків.
16. Зобов'язання, що виникають при розрахунках із застосуванням векселів.
17. Поняття та види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
18. Поняття та види ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Субліцензія.

-
19. Поняття та істотні умови ліцензійного договору. Співвідношення ліцензії та ліцензійного договору.
20. Договір про створення за замовленням та використання об'єкта права інтелектуальної власності.
21. Договір про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
22. Правова характеристика договору комерційної концесії.
23. Поняття договору про спільну діяльність та договору простого товариства: порівняльний аспект.
24. Елементи договору простого товариства.
25. Зміст договору простого товариства:
26. Відповідальність учасників простого товариства за спільними зобов'язаннями. Виділ частки учасника на вимогу його кредитора
27. Загальна характеристика недоговірних зобов'язання із правомірних дій.
28. Поняття, види і характеристика публічної обіцянки винагороди.
29. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
30. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
31. Поняття та елементи зобов'язань із завдання шкоди.
32. Деліктна відповідальність: поняття, зміст, підстави.
33. Підстави звільнення від відповідальності за завдання шкоди.
34. Відповідальність юридичної або фізичної особи за шкоду, завдану їхнім працівником або іншою особою;
35. Відповідальність за шкоду, завдану малолітніми, неповнолітніми та недієздатними особами;
36. Відповідальність за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки;
37. Відповідальність за шкоду, завдану актами влади;

38. Відповідальність за шкоду, завдану правоохоронними органами;
39. Відповідальність за шкоду, завдану каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю;
40. Відповідальність за шкоду, завдану внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг);
41. Компенсація моральної шкоди.
42. Поняття і значення спадкового права.
43. Історичний розвиток спадкового права та законодавства про спадкування.
44. Поняття та характерні ознаки спадкових правовідносин.
45. Поняття та значення відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини.
46. Підстави та порядок вжиття заходів до охорони спадкового майна. Компетенція посадових осіб щодо вжиття заходів до охорони спадщини.
47. Поняття і значення інституту прийняття спадщини у спадковому праві.
48. Способи, порядок і строки прийняття спадщини.
49. Порядок оформлення спадкових прав. Свідоцтво про право на спадщину.
50. Поняття і ознаки заповіту.
51. Принцип свободи заповідальних розпоряджень. Обмеження свободи заповідальних розпоряджень.
52. Обов'язкова частка у спадщині.
53. Черги спадкоємців за законом. Порядок закликання до спадкування за законом.
54. Підстави та наслідки визнання спадкового майна відумерлим.
55. Особливості спадкування окремих видів майна.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ НА ЕКЗАМЕН

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.
3. Джерела права інтелектуальної власності.
4. Об'єкти права інтелектуальної власності.
5. Первісні та похідні суб'єкти права інтелектуальної власності.
6. Зміст права інтелектуальної власності.
7. Строк чинності прав інтелектуальної власності.
8. Система права інтелектуальної власності.
9. Захист права інтелектуальної власності судом.
10. Поняття та джерела авторського права.
11. Поняття та ознаки твору.
12. Види об'єктів, що охороняються авторським правом.
13. Суб'єкти авторських прав.
14. Співавторство та його види.
15. Зміст авторських прав.
16. Способи використання твору. Випадки правомірного використання твору без згоди автора.
17. Строк чинності авторських прав.
18. Поняття та джерела регулювання суміжних прав.
19. Об'єкти, суб'єкти суміжних прав.
20. Види та строк чинності суміжних майнових прав.
21. Захист авторського права та суміжних прав.
22. Поняття і джерела права промислової власності.
23. право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель і промисловий зразок.
24. Суб'єкти прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.
25. Оформлення прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.
26. права авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків.

-
27. Патент як форма охорони об'єктів інтелектуальної власності.
28. Захист прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.
29. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
30. Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин
31. Право інтелектуальної власності на компоновання інтегральної мікросхеми..
32. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
33. Поняття та види засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.
34. Джерела правового регулювання відносин у сфері засобів індивідуалізації..
35. Поняття та умови правової охорони комерційних найменувань.
36. Підстави виникнення та зміст, особливості передачі майнових прав на комерційне найменування.
37. Поняття, види та функції торговельних марок.
38. Умови правової охорони торговельних марок.
39. Оформлення прав інтелектуальної власності на торговельні марки.
40. Поняття географічного зазначення та зазначення походження товару.
41. Порядок та умови реєстрації кваліфікованого зазначення походження товару.
42. Зміст майнових прав на географічні зазначення.
43. Підстави припинення правової охорони географічного зазначення.
44. Система зобов'язального права за новим Цивільним кодексом.
45. Поняття зобов'язання.

46. Елементи зобов'язання.
47. Підстави виконання зобов'язань.
48. Суб'єкти зобов'язань.
49. Множинність сторін у зобов'язанні.
50. Заміна осіб у зобов'язанні.
51. Поняття, значення та функції цивільно-правового договору.
52. Зміст цивільно-правового договору.
53. Форма договору.
54. Розірвання цивільно-правового договору.
55. Особливості укладення господарського договору.
56. Поняття і принципи виконання зобов'язання.
57. Поняття способи забезпечення виконання зобов'язань.
58. Неустойка.
59. Завдаток.
60. Поручка.
61. Гарантія.
62. Застава.
63. Притримання
64. Поняття та значення цивільно-правової відповідальності.
65. Види договірної відповідальності.
66. Умови договірної відповідальності.
67. Поняття та способи припинення зобов'язань.
68. Поняття договору купівлі – продажу.
69. Види договору купівлі – продажу.
70. Сторони договору купівлі – продажу.
71. Предмет договору та ціна у договорі.
72. Зміст договору купівлі – продажу та правові наслідки його порушення.
73. Момент виконання права власності у покупця.
74. Особливості купівлі – продажу у зовнішньоекономічному обігу.
75. Договір купівлі – продажу в роздрібній торгівлі.
76. Способи захисту прав споживачів.

77. Поняття та значення договору поставки.
78. Продаж і способи укладання догорів поставки. Зміст договору поставки.
79. Договір міни (бартеру).
80. Договір дарування (поняття та ознаки).
81. Правове регулювання договору дарування за новим ЦК.
82. Договір довічного утримання (поняття та сторони).
83. Зміст договору довічного утримання.
84. Майно яке може бути договором довічного утримання.
85. Поняття та види зобов'язань з надання майна в користування.
86. Поняття та ознаки договору майнового найму.
87. Елементи договору майнового найму.
88. Права та обов'язки сторін за договором майнового найму.
89. Регулювання договору майнового найму за новим ЦК.
90. Правове регулювання лізингу.
91. Договір безоплатного користування майном (позичка).
92. Договір побутового прокату.
93. Правове регулювання оренди державного і комунального майна.
94. Поняття договору оренда державного майна.
95. Сторони договору оренди.
96. Порядок надання жилих приміщень.
97. Поняття зміст та предмет договору найму жилого приміщення.
98. Права та обов'язки наймача та членів його сім'ї.
99. Право на обмін жилого приміщення.
100. Зміна договору найму жилого приміщення.
101. Припинення договору найму жилого приміщення.
102. Зміст договору підряду, права та обов'язки сторін.
103. Договір побутового замовлення.
104. Загальні положення авторських договорів.
105. Види та зміст авторських договорів.

106. Зміст та порядок укладення договорів про перевезення вантажів.
107. Виконання договору про перевезення вантажів.
108. Відповідальність сторін за договором про перевезення вантажів.
109. Договір про перевезення пасажирів та багажу.
110. Претензії та позови про перевезення.
111. Поняття страхових зобов'язань.
112. Договір позики.
113. Кредитний договір.
114. Договір схову (зберігання)
115. Договір доручення.
116. Договір комісії.
117. Договір довірчого управління майном.
118. Поняття та елементи зобов'язань із заподіяння шкоди .
119. Підстави деліктної відповідальності.
120. Відповідальність за шкоду, заподіяну з вини її працівників .
121. Відповідальність за шкоду, заподіяну правоохоронними органами.
122. Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки.
123. Відповідальність за шкоду, заподіяну неповнолітніми і недієздатними.
124. Зобов'язання з безпідставного придбання чи збереження майна.
125. Спадщина та особливості спадкування деяких видів майна.
126. Спадкування за законом.
127. Спадкування за заповітом.
128. Порядок реалізації спадкових прав.
129. Спадковий договір.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА НОРМАТИВНІ АКТИ

1. Конституція України від 26 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №30 - Ст.141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40-41. - Ст. 356.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 18. – Ст. 144.
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 травня 2004 року // Урядовий кур’єр. – 2004. - № 130.
5. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України, 2002. - № 21-22. - Ст.135.
6. Житловий кодекс Української РСР від 30 червня 1983 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1983. – додаток до № 28. – Ст. 573.
7. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001р. // Урядовий кур’єр. – 2001. – 15 листопада.
8. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 25-26.- Ст.131.
9. Кримінально-процесуальний кодекс України від 28 грудня 1960 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1961. - № 2. - Ст.15.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. - Додаток до N 51. - Ст.1122 (ст. 265).
11. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 38-39. – Ст. 288.
12. Повітряний кодекс України від 4 травня 1993 р. // ВВР України, 1993., № 25, ст. 274.
13. Закон України “Про адвокатуру” від 19 грудня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України.- 1993.- №9.- Ст.62.

14. Закон України “Про власність” від 7 лютого 1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1991. - № 20. – Ст. 249.
15. Закон України “Про автомобільний транспорт” від 05.04.2001р. в редакції Закону від 23 лютого 2006 р. // Відомості Верховної Ради України, 2001, N 22 (01.06.2001), ст. 105.
16. Закон України “Про авторське право і суміжні права” в редакції Закону України від 11 липня 2001р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. - №43. – Ст. 214.
17. Закон України “Про архітектурну діяльність” від 20 травня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 31. – Ст. 246.
18. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07 грудня 2000р. // Урядовий кур’єр від 17.01.2001 р.
19. Закон України “Про виконавче провадження” від 21.04.1999 р. № 606-XIV // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 24. - Ст. 207. (ст.ст. 5, 55, 58, 79).
20. Закон України “Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції” 14 січня 2000 року N 1393-XIV // Відомості Верховної Ради України, 2000, N 12 (24.03.2000), ст.95.
21. Закон України “Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов’язань” від 12 листопада 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 5. – Ст. 28.
22. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про лізинг” від 11 грудня 2003 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. - № 15. - Ст.231.
23. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про оренду землі” від 2 жовтня 2003 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. - № 10. – Ст. 102.
24. Закон України “Про страхування” від 7 березня 1996 р. // Урядовий кур’єр. – 2001. - № 205. – 7 листопада.

25. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 20.10.1996 р. № 448-97-ВР // Відомості Верховної Ради України, 1996, N 51 (17.12.96), ст. 292.
26. Закон України “Про державний матеріальний резерв” №51/97-ВР від 24.01.1997 р. // Відомості Верховної Ради України, 1997, N 13, ст. 112.
27. Закон України “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень” від 01.07.2004 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. - № 51. – Ст. 553.
28. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” від 15 травня 2003 р. // Відомості Верховної Ради – 2003. – № 31-32. – Ст.263.
29. Закон України “Про електроенергетику” 16 жовтня 1997 р. N 575/97-ВР // Відомості Верховної Ради України, 1998, N 1, ст. 1.
30. Закон України “Про енергозбереження” від 1 липня 1994 р. N 74/94 ВР // Відомості Верховної Ради України, 1994, N 30 (26.07.94), ст. 283.
31. Закон України “Про житлово-комунальні послуги” від 24 червня 2004 року N 1875-IV // Відомості Верховної Ради України, 2004, N 47 (19.11.2004), ст. 514.
32. Закон України “Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти” № 1490-III від 22.02.2000 р. // Відомості Верховної Ради України, 2000, N 20 (19.05.2000), ст. 148.
33. Закон України “Про залізничний транспорт” 4 липня 1996 р. N 273/96-ВР// Відомості Верховної Ради України, 1996, N 40, ст. 183.
34. Закон України “Про заставу” від 02. жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 47. – Ст. 642.
35. Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції” від 7 червня 1996р. // Відомості Верховної Ради України. -1996 р. - № 36. - Ст. 164.
36. Закон України “Про захист прав споживачів” від 12 травня 1991 р. в редакції Закону України від 1 грудня 2005 р.

№ 3161-IV // Відомості Верховної Ради України, 2006, № 7, ст.84.

37. Закон України “Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу” від 23 червня 2005 р. № 2711-IV // Відомості Верховної Ради України, 2005, № 33, ст. 430.

38. Закон України “Про зерно та ринок зерна в Україні” від 04.07.2002 р. № 37-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 35. – Ст. 258.

39. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.91р. / Відомості Верховної Ради України, 1991, № 47 (19.11.91), ст. 646.

40. Закон України “Про іпотеку” від 5 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 38. – Ст. 313.

41. Закон України “Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати” 19 червня 2003 року № 979-IV / Офіційний вісник України, 2003, № 30 (08.08.2003), ст. 1526.

42. Закон України “Про кінематографію” від 13 січня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - № 22. - Ст. 114.

43. Закон України “Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу” від 5 квітня 2005 р. № 2509-IV // Відомості Верховної Ради України, 2005, № 20, ст. 278.

44. Закон України “Про майнову відповідальність за порушення умов договору підряду (контракту) про виконання робіт на будівництві об’єктів” від 6 квітня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. - № 27. – Ст. 212.

45. Закон України “Про науково-технічну інформацію” від 23 червня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №33. – Ст.345.

46. Закон України “Про нафту і газ” від 12 липня 2001 р. № 2665-III // Відомості Верховної Ради України, 2001, № 50 (14.12.2001), ст. 262.

47. Закон України “Про Національний банк України” від 20 травня 1999 року № 679-XIV / Відомості Верховної Ради України, 1999, N 29 (23.07.99), ст. 238.
48. Закон України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” від 12.12.1997 р.
49. Закон України “Про нотаріат” від 2. 09. 1993 р. № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України. - 1993.- № 39. - Ст. 383.
50. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 27. – Ст. 181.
51. Закон України “Про органи реєстрації актів громадянського стану” від 24 грудня 1993р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 14. – Ст. 78.
52. Закон України “Про оренду державного та комунального майна” від 14 березня 1995 р. // Відомості Верховної Ради. – 1995. - № 15. - Ст.99.
53. Закон України “Про особливості державного регулювання діяльності суб’єктів господарювання, пов’язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування” від 17 січня 2002 р. // Офіційний вісник України. - 2002. - № 7. - Ст. 276.
54. Закон України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” // Відомості Верховної Ради. – 1994. – № 7. – Ст. 32. у редакції Закону України від 1 червня 2000 р. Відомості Верховної Ради. – 2001. - №8. – Ст.37.
55. Закон України “Про охорону прав на зазначення походження товарів” від 16 грудня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 27-28. – Ст.181.
56. Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 7. – Ст.36.

57. Закон України “Про охорону прав на промислові зразки” від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради. – 1994. - №7. – Ст. 34.
58. Закон України “Про охорону прав на сорти рослин” в редакції Закону України від 2 листопада 2006 р. // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 21. – Ст.218.
59. Закон України “Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем” від 5 листопада 1997 р. // Відомості Верховної Ради. – 1998. – № 8. – Ст. 28.
60. Закон України “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні” від 12 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 47. – Ст. 251.
61. Закон України “Про пенсійне забезпечення” від 5 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 3. – Ст. 10.
62. Закон України “Про питну воду та питне водопостачання” від 10 січня 2002 р. N 2918-III // Відомості Верховної Ради України, 2002, N 16 (19.04.2002), ст. 112.
63. Закон України “Про підтвердження відповідності” від 17.05.2001 р. № 2406 - III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 32. – Ст.169.
64. Закон України “Про планування та забудову територій” від 20.04.2000. // Офіційний вісник України. – 2000. - №20. – Ст.813.
65. Закон України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” 5 квітня 2001 р. N 2346-III / Відомості Верховної Ради України, 2001, N 29 (20.07.2001), ст. 137.
66. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.1997 р. // Відомості Верховної Ради України, 1997, N 21, ст. 156.
67. Закон України “Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів дізнання,

досудового слідства, прокуратури і суду” від 1 грудня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - № 1. – Ст. 1.

68. Закон України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” від 23 вересня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 40. – Ст. 364.

69. Закон України “Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами” від 21 грудня 2000 р. / Відомості Верховної Ради України, 2001, № 10, ст.44.

70. Закон України “Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб” у редакції Закону України від 15.12.2005 р. N 3205-IV // Відомості Верховної Ради України, 1996, N 3 (16.01.96), ст. 9.

71. Закон України “Про поштовий зв’язок” від 4 жовтня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 6. – Ст.39.

72. Закон України “Про приватизацію державного житлового фонду” // Відомості Верховної Ради України – 1992 - №36 – ст. 524.

73. Закон України “Про професійних творчих працівників та творчі спілки” від 7 жовтня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1997. — № 52. - Ст. 312.

74. Закон України “Про реабілітацію жертв політичних репресій” в Україні. від 17 квітня 1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1991. - № 22. – Ст. 262.

75. Закон України “Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності” від 23 грудня 1998 р. N 351-XIV // Відомості Верховної Ради України, 1999, N 5-6 (12.02.99), ст. 44.

76. Закон України “Про режим іноземного інвестування” 19 березня 1996 р. N 93/96-ВР / Відомості Верховної Ради України 1996, - № 19, ст. 80.

77. Закон України “Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп’ютерних програм, баз даних” від 23 березня 2000 р. у редакції Закону

Україні від 10 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 5-6. - Ст. 46.

78. Закон України “Про стандартизацію” від 17.05.2001 р. № 2408 - III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 31. – Ст.145.

79. Закон України “Про телебачення і радіомовлення” від 21 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 10. — Ст. 43.

80. Закон України “Про теплопостачання” від 2 червня 2005 р. N 2633-IV // Відомості Верховної Ради України, 2005, N 28 (15.07.2005), ст. 373.

81. Закон України “Про тимчасову заборону стягнення з громадян України пені за несвоєчасне внесення плати за житлово-комунальні послуги” від 13 листопада 1996 р. N 486/96-ВР // Відомості Верховної Ради України, 1996, N 52, ст. 304.

82. Закон України “Про товарну біржу” № 1956-ХІІ від 10.12.1991 р. // Відомості Верховної Ради України, 1992, N 10 (10.03.92), ст. 139.

83. Закон України „Про управління об'єктами державної власності” від 21 вересня 2006 р. N 185-V // Відомості Верховної Ради України, 2006, N 46, ст. 456.

84. Закон України “Про фермерське господарство” від 19 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 45. – Ст. 363.

85. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12 липня 2001 року N 2664-III / Відомості Верховної Ради України, 2002, N 1 (04.01.2002), ст. 1.

86. Закон України “Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю” від 19 червня 2003 року N 978-IV / Офіційний вісник України, 2003, N 30 (08.08.2003), ст. 1525.

87. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” від 23.02.2006 р. / Відомості Верховної Ради України, 2006, № 31, ст. 268.
88. Закон України “ Про безпечність та якість харчових продуктів” від 23.12.1997 р. (зі змін. та доп.) //Офіційний вісник України. - 1998. - №3. – Ст.75.
89. Закон України „Про господарські товариства” від 19.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України, 1991, N 49 (03.12.91), ст. 682.
90. Закон України „Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень” від 18.11.2003 р. // Відомості Верховної Ради України, 2004, N 11 (12.03.2004), ст. 140.
91. Закон України „Про торгово-промислові палати в Україні” від 02.12.1997 р. // Урядовий кур'єр, 1998, 01, 15.01.98 N 8-9.
92. Декрет Кабінету Міністрів “Про довірчі товариства” від 17.03.1993 року, № 23-93.
93. Декрет Кабінету Міністрів України “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” від 19 лютого 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - № 17. – Ст. 184.
94. Постанова Верховної Ради України “Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР” від 12.09.1991 р. № 1545 // Відомості Верховної ради України. – 1991. - № 46. – Ст. 621.
95. Постанова Верховної Ради України “Про тлумачення Закону України “Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні” від 24 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 15. – Ст. 88.
96. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку формування, розміщення та проведення операцій з матеріальними цінностями державного резерву” від 8 жовтня 1997 р. N 1129 // Офіційний вісник України, 1997, число 41 (24.10.97), с. 60.

97. Постанова Кабінету Міністрів України "Про порядок сплати і розмір неустойки за повну або часткову несплату покупцями коштів за об'єкти приватизації" від 21 серпня 1997 р. N 910.

98. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Порядок формування та розміщення державних замовлень на поставку продукції для державних потреб і контролю за їх виконанням" від 29 лютого 1996 р. N 266 // Зібрання постанов Уряду України, 1996, N 8, ст. 239.

99. Постанова Кабінету Міністрів України "Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір" від 27 грудня 2001 р. № 1756 // Офіційний вісник України. - 2001. - № 52. — Ст. 2369.

100. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав" 18 січня 2003 р., № 72 // Офіційний вісник України. - 2003. - № 4. - Ст. 129.

101. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про вимоги до стандартної (типової) форми деривативів" від 19 квітня 1999 р. N 632 // Урядовий кур'єр, 1999, 04, 29.04.99 N 79-80.

102. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок поставок і митного оформлення продукції за виробничою кооперацією підприємств і галузей держав-учасниць СНД" від 18 травня 1994 р. N 323 // Урядовий кур'єр, 1994, 05, 26.05.94 N 80 – 81.

103. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про Державний департамент інтелектуальної власності" від 20 червня 2000 р. № 997 // Офіційний вісник України. - 2000. - № 25. - Ст. 1060.

104. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності" від 23

грудня 2004 р. N 1716. // Офіційний вісник України, 2004, N 51 (06.01.2005), ст. 3354.

105.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним”. від 25 серпня 1998 р. №1340 // Збірник урядових нормативних актів України. – 1999. – № 6. – Ст. 113.

106.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил користування електричною енергією для населення” від 26 липня 1999 р. N 1357 // Урядовий кур'єр, 1999, 08, 26.08.99 N 158-159.

107.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил роздрібної торгівлі ювелірними та іншими виробами з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння” від 25 березня 1999 р. N 460 // Урядовий кур'єр, 1999, 04, 15.04.99 N 69-70.

108.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил роздрібної торгівлі та надання послуг з постачання скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення та інших споживачів” від 20 листопада 2003 р. N 1790 // Офіційний вісник України, 2003, N 47 (05.12.2003), ст. 2434.

109.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил роздрібної торгівлі примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних” від 4 листопада 1997 р. N 1209 // Офіційний вісник України, 1997, число 45, с. 55.

110.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями” від 30 липня 1996 р. N 854 // Зібрання постанов Уряду України, 1996, N 15, ст. 418.

111.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил роздрібно́ї торгівлі нафтопродуктами” від 20 грудня 1997 р. N 1442 // Офіційний вісник України, 1998, N 2 (29.01.98), ст. 51.

112.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил торгівлі лікарськими засобами в аптечних закладах” від 17 листопада 2004 р. N 1570 // Урядовий кур'єр, 2004, 12, 01.12.2004 N 229.

113.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження розміру винагороди (роялті) за використання опублікованих з комерційною метою фонограм і відеограм та порядок їх виплати” від 18 січня 2003 р., № 71 // Офіційний вісник України. - 2003. - № 4. - Ст. 129.

114.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав” від 18 січня 2003 р. N 72 // Офіційний вісник України. - 2003. - № 4. - Ст. 129.

115.Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування населення” від 15 червня 2006 р. N 833 // Офіційний вісник України, 2006, N 25 (05.07.2006), ст. 1818.

116.Постанова Кабінету Міністрів України “Про порядок посвідчення заповітів і доручень, прирівняних до нотаріально посвідчених” від 15 червня 1994 р. №419 // Нотаріальне оформлення цивільно-правових документів. – К., 1999.

117.Постанова Кабінету Міністрів України “Про реалізацію окремих положень Закону України "Про захист прав споживачів" від 19 березня 1994 р. N 172 // Зібрання постанов Уряду України, 1994, N 7, ст. 173.

118.Постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2000 р. N 791 „Про управління корпоративними правами держави” // Офіційний вісник України, 2000, N 20 (02.06.2000), ст. 827.

119.Постанова Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 р. № 1280 “Про впровадження механізму страхування експортних та кредитних ризиків” / Офіційний вісник України, 1998, №33 (03.09.98), ст. 1228.

120.Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.1997 року №112 „Про затвердження положення про порядок держаної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземних інвесторів”.

121.Концепція управління державними корпоративними правами, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 13.06.2000 р.

122.Указ Президента України від 15 червня 1994 року №306/94 „Про першочергові заходи по компенсації громадянам України втрат від знецінення цінних паперів і грошових заощаджень”. / Урядовий кур’єр, 1994, (18.06.94), №94.

123.Указ Президента України від 04.04.2003 р. № 292/2003 “Про Положення про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України” // Урядовий кур’єр. – 2003. - № 14.

124.Державний комітет з будівництва та архітектури. Лист, від 01.10.2001 року №8/8-771 „ Щодо проведення взаєморозрахунків за виконані підрядні роботи за договором про спільну діяльність”.

125.ИНКОТЕРМС 2000 Международные правила толкования торговых терминов // Урядовий кур’єр, 2002, 04, 03.04.2002 N 63.

126.Постанова Правління Національного банку України „Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті” від 21 січня 2004 року N 22 / Офіційний вісник України, 2004, №13 (16.04.2004), ст. 908.

127.Інструкція про вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затверджена Наказом Міністерства юстиції України

від 03.03.2004 року № 20/5 (з наступними змінами) // Офіційний вісник України.- 2004. - № 10. - С. 315.

128.Постанова Правління Національного банку України „Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах” від 12 листопада 2003 р. № 492 / Офіційний вісник України, 2003, №51 (02.01.2004), ст. 2707.

129.Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8 липня 1997 р. № 343 „Про затвердження Інструкції про порядок оформлення суб'єктами господарювання операцій при здійсненні комісійної торгівлі непродовольчими товарами” // Закон і бізнес. – 1997. - № 46.

130.Інструкція про порядок прийняття продукції виробничо-технічного призначення та товарів народного споживання за кількістю, затверджена постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР від 15.06.65 р. №11-6 // "Бізнес" №29, 21.07.97.

131.Методичні рекомендації по наданню комерційними банками факторингових послуг підприємствам та організаціям у відповідності до рішення Правління Національного банку від 22.04.92р. N2 / Українська інвестиційна газета, 2006, 10, №40.

132.Наказ Державного комітету зв'язку України, Міністерства інформації України, Міністерства транспорту України “Про затвердження Правил розповсюдження періодичних друкованих видань” від 10 грудня 1998 року N 169/81/492 // Офіційний вісник України, 1998, N 52 (14.01.99), ст. 1964.

133.Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України “Про затвердження Правил роздрібно торгівлі тютюновими виробами “ від 24 липня 2002 року N 218 // Офіційний вісник України, 2002, N 34, ст. 1632.

134.Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України “Про затвердження Правил роздрібно

торгівлі продовольчими товарами” від 11 липня 2003 року N 185 // Офіційний вісник України, 2003, N 30, ст. 1581.

135. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства культури і мистецтв України “Про затвердження Правил торгівлі антикварними речами” від 29 грудня 2001 року N 322/795 // Офіційний вісник України, 2002, N 5 (15.02.2002), ст. 204.

136. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України “Про затвердження Правил торгівлі на ринках” від 26 лютого 2002 року N 57/188/84/105 // Офіційний вісник України, 2002, N 13 (12.04.2002), ст. 681.

137. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України “Про затвердження Правил роздрібно торгівлі транспортними засобами і номерними агрегатами” від 31 липня 2002 року N 228 // Офіційний вісник України, 2002, N 34 (06.09.2002), ст. 1634.

138. Наказ Міністерства економіки України “Про затвердження Рекомендацій щодо організації продажу товарів за зразками” від 20 липня 2000 року N 152 // Галицькі контракти - Документи для роботи, 2000, 08, № 35.

139. Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України “Про затвердження Правил продажу товарів на замовлення та вдома у покупців” від 29 березня 1999 року N 199 // Офіційний вісник України, 1999, N 16, ст. 682.

140. Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України “Про затвердження Правил роздрібно торгівлі картоплею та плодоовочевою продукцією” від 8 липня 1997 року N 344 // Офіційний вісник України, 1997, число 35 (12.09.97), с. 146.

141. Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України “Про затвердження Інструкції про порядок

позначення роздрібних цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібною торгівлі та громадського харчування” від 4 січня 1997 року N 2 // Офіційний вісник України, 1997, числа 1 2 3, с. 118.

142.Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України, Державного комітету зв'язку України “Про затвердження Правил продажу товарів поштою” від 17 березня 1999 року N 153/48 // Офіційний вісник України, 1999, N 13 (16.04.99), ст. 540.

143.Наказ Міністерства юстиції України № 6/5 від 28.01.2003 р. “Про внесення змін та доповнень до Тимчасового положення про порядок реєстрації прав власності на нерухоме майно”.

144.Наказ Фонду державного майна України від 1 березня 2004 року N 383 „Про затвердження Типової форми договору доручення на виконання функцій з управління пакетом акцій, що належить державі” // Офіційний вісник України, 2004, N 13 (16.04.2004), ст. 926.

145.Положение об организации строительства объектов „под ключ”, Утв. Постановлением Госстроя СССР 10.11.1989г. №147 // БНА СССР. – 1990. - №8. – С.11.

146.Положення про взаємовідносини організацій – генеральних підрядників з субпідрядними організаціями. Затв. Науково-технічною радою Державного комітету України у справах містобудування і архітектури. Протокол від 14 грудня 1994р. №4. // Збірник нормативних та методичних документів з питань ціноутворювання та організації будівництва. Видання офіційне. – К.: НВФ “Інпроект”.

147.Постанова Правління Національного банку України „Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України” від 16 грудня 2002 року N 508 // Офіційний вісник України, 2003, N 10 (21.03.2003), ст. 444.

148. Положення про підрядні контракти у будівництві України. Затв. Науково-технічною радою Міністерства України у справах будівництва і архітектури: Протокол від 15 грудня 1993р. №9. // Все про бухгалтерський облік. – 10 травня 1999р. - №43.

149. Постанова Правління Національного банку України „Про затвердження Порядку видачі банкам банківських ліцензій, письмових дозволів та ліцензій на виконання окремих операцій” від 17 липня 2001 р. № 275 / Офіційний вісник України, 2001, №34 (07.09.2001), ст. 1601.

150. Постанова Правління Національного банку України „Про затвердження Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами” від 03.12.2003р. № 516 / Офіційний вісник України, 2004, №1 (23.01.2004), ст. 8.

151. Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та пічного побутового (рідкого) палива. В редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 вересня 1997р. № 1050. // Урядовий кур'єр, 1997, 09, 25.09.97 N 177-178.

152. Положення про поставки продукції виробничо-технічного призначення, затверджене постановою Ради Міністрів СРСР від 25.07.1988 р. №888.

153. Положення про поставки товарів народного споживання, затверджене постановою Ради Міністрів СРСР від 25.07.1988р. №888.

154. Порядок державного фінансування капітального будівництва: Постанова Кабінету Міністрів від 27.12.2001. №1764 // Офіційний вісник України. – 2001. - №52. – Ст.2374.

155. Порядок продажу на аукціонах майна, що перейшло у власність держави, затверджений наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків та торгівлі, міністерства

економіки та статистики України
Фонду державного майна України № 873/172/2453 від 31.12.1998 р.

156.Порядок реалізації арештованого майна, затверджений наказом Міністерства юстиції України № 42/5 від 15.07.1999 р.

157.Порядок управління акціями (частками), які перебувають у державній власності, господарських товариств, створених за участю Фонду державного майна, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2001 р. № 518.

158.Постанова Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України “Про затвердження Правил користування електричною енергією” від 31 липня 1996 року N 28 // www.rada.gov.ua.

159.Правила реєстрації актів громадянського стану в Україні, затверджені наказом Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 р. // Офіційний вісник України. – 2000. - № 42. – Ст. 1803.

160.Правила роздрібної торгівлі непродовольчими товарами: Затвердженні наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11.03.2004 р. №98 // Офіційний вісник України. – 2004. - № 13. Ст. 953.

161.Примірний перелік робіт з капітального ремонту будівель і споруд // Офіційний вісник України. – 1998. - №25. – Ст.1064.

162.Наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України та Державного комітету України по нагляду за охороною праці “Про заходи щодо виконання постанови Кабінету Міністрів України від 05.05.1997. №409 “Про забезпечення надійності і безпечної експлуатації будівель, споруд та інженерних мереж”: від 27.11.1997. №32/288 // Офіційний вісник України. – 1998. - №28. – Ст.1069.

163.Наказ Міністерства юстиції України “Про Спадковий реєстр” від 17 жовтня 2000 р.

164. Статут автомобільного транспорту Української РСР, затверджений постановою Ради Міністрів Української РСР від 27 червня 1969 року № 401 (п.п. 23, 24, 71, 72, 81, 90).

165. Статут внутрішнього водного транспорту Союзу РСР, затверджений постановою РМ СРСР від 15.10.1955 р. № 1801.

166. Статут залізниць України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.1998р.

167. Типовий договір довірчого товариства з довірителем майна, затверджений наказом Фонду державного майна України, Міністерства фінансів України, Антимонопольного комітету України від 30 серпня 1995 р. N 1116/143/7/Н.

168. Типовий договір доручення на здійснення уповноваженою особою функцій управління державними корпоративними правами, затверджений Наказом Фонду державного майна України № 1647 від 07.08.2000 р.

169. Типовий договір про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2005 р. N 560 // Офіційний вісник України, 2005, N 28 (29.07.2005), ст. 1634.

170. Постанова Пленуму Верховного суду України № 3 від 28.04.78 “Про судову практику в справах про визнання угод недійсними” (із змінами, внесеними згідно з Постановами Пленуму Верховного Суду України № 13 від 25.12.92р. та № 15 від 25.05.98р.) // Постанови Пленуму Верховного суду України в цивільних справах. Бюлетень законодавства і юридичної практикми України, № 5, 1999.

171. Постанова пленуму Верховного суду України від 12 квітня 1985р. №2 “Про деякі питання, що виникли в практиці застосування судами житлового кодексу України” // Бюлетень законодавства і юридичної практики України – Юрінком .- 1995 - №1.

172. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 квітня 1996 року N 5 “Про практику розгляду цивільних

справ за позовами про захист прав споживачів” // Бюлетень законодавства і юридичної практики України, 2004 № 11.

173.Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18 вересня 1987 р. № 9 “Про практику застосування судами законодавства про житлово-будівельні кооперативи” // Постанови Пленуму Верховного Суду України (1963-2000): Офіц. вид.: У 2 т. / За заг. ред. В. Ф. Бойка. – К.: А. С. К., 2000. – Т. 1. – С. 164-171.

174.Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18 квітня 1997 р. №5 “Про практику застосування судами законодавства щодо порушення правил про валютні операції” / Вісник Верховного суду України, 1997, №2.

175.Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 1995 р. № 20 “Про судову практику у справах за позовами про захист права приватної власності” // Постанови Пленуму Верховного Суду України (1963-2000): Офіц. вид.: У 2 т. / За заг. ред. В. Ф. Бойка. – К.: А. С. К., 2000. – Т. 1. – С. 92-98.

176.Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 червня 1983 р. № 4 “Про практику розгляду судами України справ про спадкування” // Постанови Пленуму Верховного Суду України (1963-2000): Офіц. вид.: У 2 т. / За заг. ред. В. Ф. Бойка. – К.: А. С. К., 2000. – Т. 1. – С. 148-153.

177.Постанова Пленуму Верховного суду України від 27 березня 1992 р. № 6 "Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди" // Вісник Верховного Суду України, 2004, 00, № 1.

178.Постанова Пленуму Верховного Суду України від 28 червня 1991 р. № 5 “Про практику розгляду судами цивільних справ, пов’язаних з діяльністю гаражно-будівельних кооперативів” // Постанови Пленуму Верховного Суду України (1963-2000): Офіц. вид.: У 2 т. / За заг. ред. В. Ф. Бойка. – К.: А. С. К., 2000. – Т. 1. – С. 172-177.

- 179.Постанова Пленуму Верховного суду України від 31.03.1989 р. "Про практику застосування судами України законодавства про відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної злочином, і стягнення безпідставно нажитого майна". // Бюлетень Міністерства юстиції України, 2001, № 2.
- 180.Постанова Пленуму Верховного суду України від 31.03.1995 "Про судову практику у справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди". // Юридичний вісник України, 2001, 09, № 36.
- 181.Постанова Вищого арбітражного суду України від 15.10.1992 р. "Про вирішення спорів, пов'язаних з пошкодженням і знищенням продукції і товарів в результаті їх бою або пошкодження тари" // Збірник рішень та арбітражної практики ВАСУ - 1994 р. №1 с.96.
- 182.Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 13.02.2002 року № 01-8/153 "Про деякі питання практики вирішення спорів за участю підприємств, установ та організацій, що входять до системи державного резерву".
- 183.Роз'яснення Вищого арбітражного суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з визнанням угод недійсними» від 12.03.1999 р. №02-5/111. // Юридичний вісник України, 2002, 06, № 26.
- 184.Роз'яснення Президії Вищого арбітражного суду України від 29 квітня 1994 р. № 02-5/293 "Про деякі питання практики застосування майнової відповідальності за невиконання чи неналежне виконання грошових зобов'язань" // Юридичний вісник України, 2002, 06, №26.
- 185.Роз'яснення Вищого арбітражного суду України „Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з укладенням та виконанням договорів про спільну діяльність” від 28.04.1995 року. №02-5/302.
- 186.Роз'яснення Вищого арбітражного суду України “Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з

перевезення вантажів залізницею” від 29.05.2002 р. № 04-5/601. // Юридичний вісник України, 2002, 08, № 31.

187. Роз’яснення Вищого арбітражного суду України “Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з перевезення вантажів автомобільним транспортом” № 01-6/856 від 21.07.92 р. // Бізнес - Бухгалтерія. Право. Податки. Консультації. Збірник систематизованого законодавства, 2001, 05, № 22.

188. Роз’яснення Вищого арбітражного суду України від 30 березня 1995 р. № 02-5/218 "Про деякі питання вирішення спорів, пов’язаних з відшкодуванням збитків, завданих невиконанням або неналежним виконанням зобов’язань за договором поставки". // Юридичний вісник України, 2002, 06, № 26.

189. Роз’яснення Вищого арбітражного суду України “Про деякі питання практики вирішення спорів, пов’язаних з поставкою продукції і товарів неналежної якості та некомплектних” від 12.11.93 №01-6/1205.

190. Оглядовий Лист Вищого арбітражного суду України від 30.05.2001р. № 01-8/637 “Про практику вирішення окремих спорів, пов’язаних із забезпеченням виконання зобов’язань (за матеріалами судової колегії Вищого арбітражного суду України по перегляду рішень, ухвал, постанов)”. // Юридичний вісник України, 2001, 06, № 25.

191. Оглядовий лист Вищого арбітражного суду України від 31 січня 2001 р. №01-8/97 “Про деякі питання практики вирішення спорів, пов’язаних з укладанням і виконанням кредитних договорів (за матеріалами судової колегії Вищого арбітражного суду України по перегляду рішень, ухвал, постанов)”. // Вісник господарського судочинства, 2001, №2.